

ABONAMENTUL

Pe un an . 25 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2-40 "
Anul de Duminecă
Pe un an . 5 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.
Anul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un 40 frațel.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deak Ferencz-utca 26.
INSERTIUNILE
se primesc la admînistratie.
Măritimile publice și Lec. de
scriere costă fiecare 2/20 Bz.
Manuscripte nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Copiii nimănu.

De Octavian Goga.

Imi vine a crede, că cei mai mulți dintre cetitori n'au cetit până la sfârșit un apel către obștea românească, iscălit de doi studenți universitari din Cluj și publicat într'un număr de dăunăuzi al acestui ziar. În ploaia de mizerii, cari ne bat zilnic, oamenii noștri au ajuns să se pasioneze aproape exclusiv pentru discuții de ordin politic și de-aceea nu m'aș mira, dacă cititorul a întors repede foaia cu apelul tinerimii din Cluj, ca să soarbă cu ochii cea mai proaspătă declarație a lui Tisza asupra „impăcării”. Și rău a făcut, fiindcă cele două coloane de rânduri cuminti, ținute în termeni potoliți și pline de-o amărăciune bătrânească, în cari se atrăgea atenția publică asupra necesității de-a se înființa o societate de lectură pe seama tinerimii noastre universitare din acest oraș, atingeau o problemă cu mult mai importantă, decât expectările de după masă ale cutărui magnat ungar.

Educația tinerimii noastre la universitate e poate cea mai neglijată din toate chestiunile de învățământ cari ne preocupă și abia câteodată, când din condeiul vre-unui tânăr îndurerat se mai aștern câteva rânduri la gazetă, ne mai gândim la aceste suflete plâpânde aruncate între străini.

Copii ai nimănu e poate numele cel mai potrivit de s'ar putea da tinerilor noștri, cari după opt ani de liceu, petrecuți în sărăcie neagră și în cătușule unui spirit pedagogic întru toate înrudit cu normele pepinierelor de ieniceri ale sultanilor de odinioară, se văd în sfârșit ieșiți în largul vieții. Cele dintâi sbucniri ale libertății în sufletul bieților băieți sânt înăbușite de grabă de gânduri negre. Ca la marginea unei prăpăstii se oprește tânărul palid, neputincios în fața vieții, se vede singur și părăsit și fără nici o putere. Când vine toamna împrumută cincizeci de coroane și pleacă la Cluj. Ce era să facă? Se înscrie la drept... Și de-aci viața e o înlănțuire de mizerii, cari îi îngenunchiază demnitatea, îi frâng orice putere de revoltă, și în câțiva ani fac din băiețandru cu profil senin și îndrăzneț un omuleț acru, stăpânit de dorul de-a parveni și de a-și găsi cu orice preț un adăpost.

Noi cu toții, cari am trecut prin acest Calvar și ajutamați de generozitatea măsurată a vreunui stipendiu am petrecut acești ani triști, noi știm întregă povestea asta nespuse de jalnică. O știu și dacă în colțul sufletului viața vulgară ne-a mai lăsat o rază de lumină, putem chiar să-i plângem pe acești copii ai nimănu, dar din toate aceste accente răzlețe de compătimire nu s'a încheșat încă un gând serios de-a le sări într'ajutor.

Nimeni n'are grija lor. Tinerii noștri la universitate, sânt aruncați într'un trai, care după vre-o patru-cinci ani de zile le dă o diplomă, luându-le în schimb un suflet. E destul să stai două zile în Cluj, acest cuib tipic al spiritului de îngâmfare a nemeșilor scăpătați, coplesiti de obrăznicia jidovească, ca să înțelegi că cu o astfel de educație clasa noastră intelectuală ajunge pe povârniș. Trei sute de tineri se strecoară an de an prin acest oraș atât de străin de sufletul nostru. Toate atributele firești ale culturii naționale le lipsesc și toată moștenirea sănătoasă adusă de-acasă în sufletul lor de țărani, e spulberată de acest vârtej amețitor. N'ai decât să te învârtești pe stradă, ori să te așezi într'un colț de cafea să vezi cum defilează înaintea ta lumea din acest „centru” de cultură ungurească, ca să-ți întorci cu silă privirea și să te cuprindă dorul de-o atmosferă mai limpede. Aceste mutre de domnișori cu patalonii cicați, cu graiul pițăgăiat și desmățat, pui de baroni vânduți a-rendașilor ovrei, cari duc hangul și te plictisesc la toate colțurile de uliți, sânt cea mai străină și cea mai proastă tovarășie pentru tinerimea noastră. Echilibrul moral, cinstea și cuviința unui băiat de țaran, sânt jignite la tot pasul de acești crai de cafea, a căror bucurie e să-și treacă examenele pe nemuncite, să se strecoare o viață întregă

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”.

Viața literară.

Doi probleme de actualitate: „Inutilitatea criticii” și Revistele literare „cu program”.

De H. Chendi.

În presa zilnică din București se întretine, cum se știe, o detestabilă rubrică literară, la care contribuie mai ales începătorii și naufragiații, refuzați dela revistele de seamă. Cronici improvizate de oameni insuficient pregătiți, rubrici cu versuri de ocazie și epigrame fără sare, impresii confuze, pline de dezechilibru în simțire și cugetare și alte specii de producțiuni din domeniul echilibristicii stilistice. Iată conținutul lor: Cu ideea aceasta, a directorilor de gazetă, de a pune omorurile, violurile și toate știrile senzaționale la un loc mai de onoare decât literatura, lăsându-o pe aceasta, ca o cantitate neglijabilă, la voia întâmplării și a „băieților”, ne-am obișnuit acum. Dar trebuie să mărturisim, că de când urmărim aceste variate confecțiuni abracadabrante, în cari se lăfăiește cea mai înspăimântătoare înșelare de cuvinte, nu ne-a fost dat să cetim o mai bizară probă de intelectualism ca mai dăunăzi, când am văzut, în unul din aceste ziare, articolul asupra „inutilității criticii”.

Unuia din acești numeroși cronicari, a căror presumpțiune de altfel totdeauna este în evidentă contradicție cu puțința de a lămurii

ceva, îi s'a năzărit, așa de-odată, că „inutilitatea criticii literare a fost proclamată de publicul cetitor”. Astăzi, continuă d-sa, criticii sânt un lucru de prisos, deoarece „scriitorii se prezintă ei singuri publicului”. Cât pentru viitor, criticii nu vor mai fi decât niște simpli „biografi”. Iar competența de a fixa și lansa pe scriitorii și se cuvine acum numai *cafenelei*, căci „trebuie să declarăm, că literatura la noi se cotează, spre fericirea cititorilor, după cele ce se vorbesc în cafenele și nu după cele ce se scriu în reviste literare...”

Se înțelege de sine, că afirmațiile aceste senzaționale sunt luate din vânt și omul cu simțul elementar de realitate vede numai decât naivitatea lor patentă. Nu este just și nu se poate dovedi un singur caz la noi, sau în Europa, în care publicul ar fi declarat critica de inutilă, ca principiu. Nu este un om inteligent acela, care găsește de prisos ajutorul puternic ce l-a dat critica, din vremurile străvechi până astăzi literaturii și științei, nici acela care crede, că „biografia” scriitorilor nu înseamnă și ea un capitol al criticii. Iar de a dreptul umoristic și compromițător pentru cultura unui cronicar de gazetă bucureșteană este rolul pe care îl atribuie cafenelelor în determinarea valorilor și a gustului literar și proclamarea de aeropag critic a acestui nevinovat loc de convorbiri de după masă.

Dar ciudățeniile aceste se desmint ele singure și nu au nevoie să fie combătute mai de aproape, dată fiind și partea lor de incompetență. Rămâne însă ceva de spus asupra subiectului abordat. Căci de fapt a voit și cro-

nicarul să spună ceva, numai că a nimerit alături.

Critica literară nu poate fi numită inutilă de o inteligență, ce se respectă, deoarece ar veni în contradicție vădită cu felul întreg de dezvoltare a literaturii din univers. În acest univers trăim și noi, Românii, și ar fi scandalos ca numai noi să ne facem această nobilă operație între noi, pe timpul consumației unui „șvarț”. Și ar fi umoristic să lăsăm ca scriitorii de tot felul să-și facă singuri dreptate, căci teamă ne este, că prin exageratul lor simț de modestie, ar lua totul și dreptate n'ar mai rămânea și pentru alții, cei în afară de grația cafenelelor. Ce mai dreptate și-ar face, de pildă, autorii decadenți, dacă n'ar mai fi și critica pe-aici să pună stavilă la vreme!

Dar, dacă este absurd a combate ideea criticii în principiu într'un ziar, astăzi când organele zilnice din străinătate pun un preț așa de mare pe aceasta rubrică și când la noi necesitatea ei se vede la fiecare pas, nu este mai puțin adevărat, că se face și critică de prisos destulă! Și asta era punctul just ce trebuia accentuat. Pe cum se face poezia inutilă și stearpă, așa se întâmplă, fără îndoială, să se facă și critică inutilă destulă, mai ales la rubricile amintite ale ziarelor noastre. Inutilă este critica făcută de poeți, ieșiți la penzie și jigniți în înclupuirea lor exagerată, cum este toată semintia lui Macedonski. Inutile sânt umpluturile, lipsite de credință, ale profesorilor improvizati în literatură metodici și îmbăcșiți. Și nu poate avea vre-o influență, critica diletantului fără autoritate, al cărui gând nu

în minte cu fărâmiturile unui compendiu de cinczeci de pagini, împinși dela spate de protecție și politicianism păcătos. Ce poate avea comun cutare băiat de popă românesc, cu aceste porodițe de societate putredă, cari la douăzeci și patru de ani sânt cheli de vițiu și beție, candidați de falșificatori de polițe, cartofori, cari în vreme ce-și fac reparația oficială a cinstei în cutare sală de scrimă, se bălăcăresc în toate mocirlele? Și cu toate astea nenorocirea vrea, ca în mijlocul lor să petreacă tînărul nostru anii acelei vârste plătând în care sufletul își statornicește temeiurile și concepția de viață a unui om e pe cale de-a primi botezul maturității.

Ce să ne mai mirăm deci, dacă din acest mediu, de tinerii noștri se leagă o mulțime din însușirile curente? Orice observator al societății noastre poate distinge zestrea sufletească cu care ne-am ales din aceste școli și din societatea asta. Câți dintre absolvenții noștri de facultate, cari tot al treilea cuvânt din conversație îl spun pe ungurește, nu s'au întors cu sufletul bolnav, niște bieți desrădăcinați, nici Români nici Unguri, din această viață chinuitoare? Sau ce sunt toți acei indivizi negustori de pace, ce sânt aparițiile acestei epoci de declin în lupta noastră politică, dacă nu încorporarea acestui spirit de educație nenorocită? Școala ungurească și societatea maghiară supusă astăzi atâtor crize, nu ne ia limba, dar ne distruge sufletul și această operă sdrobitoare se va continua până în clipa când noi ne vom gândi să începem o acțiune de apărare.

Astăzi însă nu facem nimic. Iată de pildă cele trei sute de studenți din Cluj. Ei își petrec anii de studiu, fără a avea vre-un teren de întâlnire cu cele mai elementare manifestațiuni de

cultură românească. În toată fermentarea lor intelectuală mintea le colindă pe un tărâm străin și toate problemele de gândire le primesc printr'o priză cu desăvârșire izolată de mentalitatea lor. Săraci cum sânt, ei nu pot să-și cumpere măcar o carte, din care să vadă culmile de gândire ale neamului de unde au ieșit. Nu pot să citească barem un ziar, să s'agite pieptul lor tînăr de durerile și -bucuriile zilnice, nu au nici un drum spre templul de unitate sufletească cu marele corp național. Trăiesc așa închiși în acest cuib de viespi, nu aud, nu văd nimic și când se întorc acasă vin zăpăciți, cu credințe false și cu aspirații străine de mintea noastră. Cu acești bieți naufragiați, cari spun glume unguerești și sânt perfect încredințați de inferioritatea neamului lor, cu acești tineri advocați, cari n'au ceit două pagini din poeziile lui Cușbuc, cu ceata asta de oameni, cărora o educație falsă le-a omorât în suflet rădăcinele conștiinței naționale, — să ducem noi marele război de apărare al neamului?... Nu putem! Vom avea în societate cu câțiva domni mai mult, cari își scriu numele românește și într'o limbă ridicolă țin toasturi pe la adunările „Asociației“, vom avea o seamă de cetitori pentru „Budapesti Hirlap“, cari joacă după masă calabrias într'un colț de cafenea și în suflet cu un strat de cinism și lașitate, spun că nu te poți pune cu Tisza, vom avea în cel mai bun caz o seamă de oameni cinstiți și incuți cari își înțeleg neputința și se dau frumușel la o parte, dar luptători conștienți ai unui ideal național nu pot ieși din aceste fabrici de analfebeți.

Marea nenorocire e că nici barem societatea românească din Cluj nu le dă mână de ajutor. Era acolo până mai deunăzi o casină, în care veneau domnii noștri după masă să tragă ti-

gări și să joace câte-o preferanță. Dar domnii s'au certat, s'au băgat în judecări, nu-și mai spun azi bună ziua pe uliță și joacă preferanță acum la cafeneaua „Kikaker“. Erau și trei jurnale, mi se pare, într'un colț al acestor „casine“, în care se mătura foarte rar. Acum s'a isprăvit și cu casina și cu cele trei gazete și tinerii noștri sânt lăsați în plata domnului.

În țările din occident, în Scoția de de pildă, în orice oraș cât de sărăcut se găsește o bibliotecă publică, unde ori și cine poate să cetească un jurnal, sau o carte. S'a găsit în tot locul câte-un om, care ajutându-l norocului să iasă deasupra, a rupt din prisosul lui o sumă de bani și înțelegând rostul tiparului în aceste zile de fierbere a înighebat o bibliotecă pe seama de-a proapelui. Ce-a făcut miliardarul Carnegie pentru Edinburgh și alte orașe din Scoția, au făcut oameni cu mijloace mai modeste în orice sat din acest petec de pământ și numai când vezi într'una din aceste „library“ țărani cu mâncile răsfrânte cetind poeziile lui Burns, poți înțelege tainele progresului unui popor care supune lumea.

Nu s'ar găsi cineva la noi, un om luminat și cu dare de mână, care să cumpere cu o mie-două de coroane edițiile „Minervei“ din București, să aboneze câteva ziare și reviste, să închirieze două odăi, înighebând astfel o bibliotecă și-o societate de lectură pentru cele câteva sute de tineri universitari? Ca o oază într'o pustietate ar fi aceste rafturi de cărți, în cari alături de câteva opere de drept s'ar găsi Eminescu, Vlahuță, Coșbuc, toate sbucnirile de lumină din sufletul bogat al acestui popor fără noroc.

Domnule Mihule! Dvoastră în atâtea rînduri ne-ați dat dovezi de cari nu se uită, de-o înțelegere superioară a trebuințelor noastre. Poate nu greșesc

se știe împleni, al cărui cuvânt nu știe exprima un adevăr și a cărui aroganță întrece ori ce margini.

Acestea trebuiau relevate. Critica își are și ea în toată vremea calitățile și defectele ei. Dar că rolul ei, constructiv sau corosiv, ar putea să înceteze, este o mare aberație. Câtă vreme există oameni buni și oameni criminali, cari săvârșesc opere bune sau crime literare, judecata trebuie să se pronunțe!

Cazul al doilea, de care țin să mă ocup în treacăt, pornește dintr'un foileton al meu. Scrisese în „Tribuna“ despre necesitatea unei reviste săptămânale și arătasem, nu fără un sentiment de duioșie pentru trecut, că s'au dus vremurile când revistele se mai puteau întemeia prin confraternitate de forțe, sau din o singură pornire entuziastă a unor tovarăși, uniți în principii estetice.

Afirmasem, că astăzi au mai mulți sortii de izbândă acele periodice literare, cari, fără un anume program, dar cu încurajarea materială a colaboratorilor, admit și îmbrățișează toate talentele de valoare. Cu alte cuvinte, nu prin

entuziasm juvenil și prin bohemie, ca în vremea florilor albastre, ci prin administrație cuminte și prin un interpretator priceput să pot recruta forțele reale pentru o publicație de acest fel.

Dar iată că o revistă din provincie vine și mă acuză de trădare. Cică pe vremea când păzeam și eu oile pe ogorul „Sămănătorului“ — Dumnezeu să-l ierte, căci a murit în sfârșit cu tot dinadinsul! — aș fi fost un ferent apărător al ideii revistelor cu program anumit și cu o unitate de credințe estetice. Cum s'ar zice: o revistă și o simțire!

O fi, iubite cetitor craiovan, dar e mult de atunci! De zece ani încoace viața noastră literară s'a prefăcut mult și noi ne prefacem cu dânsa și din simpli visători ne facem realiști. În rîndurile scriitorilor, înmulțite tot mai tare, s'a cultivat tot mai mult simțul individualității și dragostea pentru o neatarnare în simțire. Tot ce este talent caută să rămână el, să se afirme cu toată personalitatea lui. Și nu renunță bucuros la aceasta decât cei slabi și cei mlădioși, cari nu pot vegeta decât în societatea tovarășilor și nu înseamnă ceva decât în umbra altora. Tot ce este mai

de seamă astăzi evită o singură formulă, caută orizonturi mai largi și admite libertatea deplină a talentului.

De altfel ce mai trebuie atâtea observații, când sânt și fapte la îndemână? Nu avem astăzi atâtea reviste, la cari stau pașnic alături tot ce e talent și tot ce se deosebește ca gen literar? Nu am scos și eu în acest interval „Viața literară“, la care zăgăziriile erau rupte și fiercare putea să se afirme după firea sa?

Nu este și „Viața Românească“, cu atâtea colaborații moderne, cu toată seria de sonete a lui Codreanu, în cadrul opiniilor expuse ale și nu ți-se pare, iubite cetitor, că e utilă această revistă câte odată? Dar cu unitatea de program și simțire dela revista din Craiova cum stăm oare? Ce legătură, rogu-te, este între genul d-lui Anghel și simțirea d-lui Făgețel? Care este între dânsii unitatea de simțire și care unitatea de program?...

Mai încet deci cu declamația pe de-o parte și cu reproșul pe de alta! „Interprinderile“ de reviste, înțelese de mine, nu cuprind nimic infamant. Ele se găsesc chiar acum în ființă la Iași, la Craiova, la Sibiu și nu constituie nimic rușinos prin modestia lor, pentru litera-

Fabrică de parchete,

Cluj—Kolozsvár.

Fabrichează orice parchete din sterjar și carpen pe fond de asfalt.

Lucrări de cherestrea în orice mărime, în lemn de stejar, carpen și brad.

Primește prelucrarea completă a duple sumelelor.

și voi fi iertat, dacă mă gândesc, că Dvoastră ați fi mai chemat să deveniți părintele acestor copii ai nimănui, cari pe umerii lor vor avea să razime soarta neamului.

Ar fi cu mult mai curate și mai binefăcătoare roadele acestui dar, decât truda Dvoastră de om cinstit și drept de-a înfrâna prin îndemnurile echității pofta de stăpânire a unor magnați răi și perfizi, cari neam de neamul lor n'au putut fi aduși la sentimente mai bune prin mijloace de ordin intelectual.

»Astra și prelații noștri. Un cititor ne trimite următoarele rânduri: »La notița: »Astra« și prelații noștri» din prețuita »Tribuna« Nrul 237 am onoare a vă comunica că P. S. Sa Dr. Vasile Hossu episcopul Lugojului cu data de 9 Noevre a. c. Nr. 3354 a adresat și el clerului diecezan o circulară pentru sprijinirea »Astrei«, distribuind și liste pentru înscrierea de membrii ajutorici.»

Stârșitul sesiunii delegaționale în Austria. Ieri și-a ținut ședința de încheiere delegațiunea austriacă. Înainte de a se intra în ordinea zilei ministrul de externe și cel de război, răspund la o mulțime de interpelări ce li-s'au adresat în cursul sesiunii. Referitor la interpelarea delegatului Zazvorka, în chestiunea kanului Kolischer, resping acuzele ce s'au adus factorilor competenți din ministerele de externe și de război. La interpelarea socialistului Renner și tovarășilor săi în chestiunea pretinsului amestec al autorităților rusești în dispozițiile tribunalelor și poliției austriace, baronul de Bienert, primul-ministru, răspunde că între guvernul Rusiei și cel al Austriei nu există nici o înțelegere secretă ce privește procesele politice rusești. Guvernul austriac nu îngăduie autorităților subalterne să dea informațiuni.

La ordinea zilei sânt liferările pentru armată. Delegatul Klofac denunță învoiala ce au încheiat fabricile de fier pentru a păgubi armata. Cartelul fabricilor de fier țintește urcarea arbitrară a prețurilor. În cadrele cartelului există mai multe monopoluri, de pildă ce privește furnizările pentru marină și pentru căile ferate austriace. — După ce mai vorbesc

tura de azi, întru cât o servesc spre binele ei. Idealul este, tot cum am spus eu: să vedem o revistă de aceste, în condiții de interpretare mai strălucite. Scopul lor să nu fie programul, căci ajunge și talentul, — dacă este. Dar zeci de programe și de unități, strânse puternic în jurul unei flamure, dusă de mâini problematice, nu fac cât un singur talent din cele neînregimentate.

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cei mai modern;
Supraveghiere medicală continuă (constantă). —
Telefon 88-99. Birou-central, stabiliment medical
Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.
Consultațiuni dela orele 8-9 a. m. 3-5 p. m.
Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

mai mulți dintre delegați se adoptă bugetele ministerului de finanțe comun și curții de conturi a afacerilor comune. Proiectele vamale se adoptă fără discuție. Se aprobă apoi conturile din 1907 și se constată, că hotărârile celor două delegațiuni sânt în conglăsurire.

La stârșit contele de Aehrenthal aduce, în numele monarhului, mulțămiri elogioase delegațiunii pentru activitatea ce-a desfășurat. Sesiunea a 44-a a Reichsratului a fost astfel încheiată.

O mărturisire prețioasă. Ziarul german din Timișoara »Südbungarische Reform«, care a stat și azi în serviciul guvernului și al tendințelor de maghiarizare, se ocupă în unul dintre numerele sale din urmă cu »pactul dintre Români și Unguri« și face următoarele constatări prețioase:

»La alegeri, Românii au fost călcați în picioare fără milă. Abuzurile cari s'au săvârșit în alte cercuri sânt incidente neînsemnate în comparație cu volnicile cari s'au săvârșit în cercurile naționaliste...»

Și ziarul german apără, cu toate aceste, guvernul care e vinovat de atâtea mișelii electorale.

Vizitele ministrului de externe român. Ni-se anunță din Viena: Ministrul român de externe, dl Djuvara, care se află actualmente în Bruxella, la reîntoarcere se va opri în Berlin, unde va fi primit în audiență de împăratul Wilhelm și va conferi cu bărbații de stat germani.

Situația ministrului Székely. Întărit de campania elementelor clericalizmului feudal, ministrul de justiție a declarat ieri pe culoarele camerii, că »dacă va pleca, va pleca numai de bună voie și nu va tolera să fie trimis«. Tabăra agrariilor și clericaliilor și cea a contelui Tisza, în loc să slăbească deci situația ministrului, au fortificat-o și mai mult, căci în fața hotărrii ministrului de-a rămânea, ceilalți membri ai cabinetului nu se mai pot preta la acțiunea de răsturnare decât cu primejdia unei crize generale. În consecință guvernul grăbește să declare prin o corespondență semioficioasă, că după ce reforma codului civil n'a fost considerată ca fiind chestiune de partid, svonorile despre iminenta demisie a ministrului de justiție sânt cu totul lipsite de temel.

Vedem că pentru moment guvernul a reușit să potolească izbucnirea divergențelor din sinul partidului său, cauzele adânci ale acestor divergențe sânt însă date și pe mai departe și tot ele au să producă, curând ori mai târziu, căderea contelui Khuen. Campania împotriva ministrului Székely rămâne o dovadă eclatantă despre multele incoerențe ale organizației partidului guvernamental.

Ecoul la „Manifest“.

Subscrișii, ascultători la școala superioară de montanistică și silvanistică din Șemniș, ne alăturăm la boicotul îndreptățit inițiat de tinerimea română din Sibiu în contra ziarelor »Lupta« și »Poporul Român«, cari în urma ținutei lor demoralizatoare, în viața ziaristică românești nu mai au nici un rost și nici un drept de existență.

Șemniș, 15 Noevre n. 1910.

Aurel Mureșianu, Alexandru Mihalca, Ioachim Popoviciu, Teodor Barzo, Valeriu Opoș, Emanuel Ambruș, Olimpia Ambruș, Gheorghe Andreiaș, Ioan Moldovan, Nicolae Danilă, Dumitru Tomuța, Petru Onoș, Vasiliu Magtas, Gheorghe Suiu, Demetriu Marian, Ioan Zeicu, Constantin Vușdea, P. Popoviciu, Aurel Comșia, Aurel Moldovan, Constantin Moarcăș, Emil Precup, Ioan Pețușu.

„Invaziunea Valahă“.

Zilele trecute intelectualii români din cel mai nenorocit ținut românesc, din înstrăinatul Maramurăș, au înființat în Sighetul-Marmației o bancă pentru nevoile poporului, care a încăput acolo pe mâinile uzurariilor evrei, și e supt până la măduvă de lipitorie aceste urgite. O bancă românească cu o conducere cinstită, fără îndoială că înseamnă cea dintâi licărire mai vie a vieții românești în acei munți pini de jalea sărăciei noastre. Un început de muncă românească conștientă, într'un ținut, care de mult așteaptă o dovadă de interes pentru durerile ce ocrotește și care de mult amar de vreme se sbate în stângere, cutropit de pavoii galițian și dat pradă silințelor de ungurizare ale guvernului.

Dar acest început de acțiune românească, ori cât de neînsemnat încă, a fost de ajuns ca porivnicii noștri seculari să se alarmeze și să tragă clopotul a primejdie, căci Maramurășul românesc, părăsit și înapoiat cum e, era considerat de ei drept un teren cucerit pentru vecie și pierdut pentru neamul nostru.

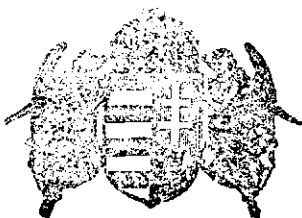
Un corespondent de ocazie — de sigur vre-un evreu maghiarizat — publică în »Pesti Hirlap« la adresa înființării băncii românești o seamă de ineptii ce justifică pe deplin necesitatea unei acțiuni energice de redeșteptare în Maramurăș. Spune că »invaziunea valahă« de acum »va sfârși și nimici tot ce cultura și limba ungurească a izbutit să clădească în Maramurăș în interesul supremației ungurești«. »Noul institut financiar și-a ridicat capul de Meduză« ca să distrugă armonia ce a domnit oână acum netulburată între neamurile din Maramurăș.

Se miră că toată alcătuirea băncii e românească, până și registrele. N'a fost nici o nevoie de banca asta, căci evreii puteau să satisfacă și guri exigențele de credit ale populațiunii. Evreii sânt buni patrioți și răspânditorii spiritului unguresc, până când Românii nu vor să învețe nici măcar limba ungurească și injură pe Unguri. Înființarea băncii »Murășana« e de-adreptul un lucru îngrozitor și Dumnezeu să păzească de acum pe Unguri, căci »amar va fi de ei...«

Am înregistrat aceste atacuri insipide, nu pentru că ne mănnes, căci sântem prea bișnuiți cu ele, ci ca să se învedereze încă odată nevoia arzătoare a unei acțiuni românești mai stăruitoare și mai conștiente în înstrăinatul nostru Maramurăș.

NEUMANN M.

croitor pentru domni,
Innăisorul cușii ces. regale și cameriale.

Magazin de haine
pentru bărbați, copii și fetițe
IN ARAD.

Foia poporală a „Tribunii“.

O veche și ferbinte dorință a noastră a-
iunge la îndeplinire. Anunțăm publicul no-
stru cetitor că începând cu 1 Ianuar 1911,
ziarul »Tribuna« va scoate o foaie sepa-
rată pentru popor, care va purta numele
»Tribuna Poporului«.

Două lucruri, pe cari atât de mult li-am
dorit totdeauna, se vor realiza prin aceasta
măsură: întâiu crearea unui organ poporal,
care să răspundă într'adevăr marelui necesi-
tăți care-l reclamă, bine redactat și ieftin
ca să ajungă și să fie înțeles în ceu din
urmă colibă; a doua un cotidian ade-
vărat, care nu va mai servi odată în săp-
tămână de număr de popor, cum se face
în presa noastră, nefiind însă în realitate
nici număr de popor cum se cade și nici
în continuitatea numerelor de toate zilele.
A fost și este una dintre problemele mari
chiar ale politicii noastre naționale, organi-
zarea unei foi populare bune. Cu cheazăia
pe care le-o poate da însaș conducerea și
organizarea »Tribunei«, putem face făgă-
duiala că vom năzui din toate puterile a
împlini aceasta lacună. Partidul național
român va câștiga începând cu 1 Ianua-
rie, în »Tribuna Poporului« un nou ostaș,
plin și el de avânt tineresc și de dor de
luptă nouă și hotărâtă pentru izbânda ne-
strămutatelor noastre ideale.

Poate nu trebuie să mai spunem, că noul
ziar înseamnă nui și foarte mari sacrificii,
pe cari ziarul »Tribuna« le aduce pentru
cauza națională. Astfel noul ziar cere și o
nouă caufie de 10.500 coroane, pe cari din
sărăcia noastră trebuie să o depunem.

O sumă enormă apoi costă amenajarea
din nou a tipografiei, care cu 1 Ianuar se
primenește toată cu mașini și litere nouă.

Aducem sacrificii mari, întemeiați pe spri-
jinul ce publicul ni-l'a dat și pân' acum.
Publicul mare românesc poate să ne dea și
pe viitor în măsură și mai mare încrederea
sa, noi, îl asigurăm, că nu o dă în vînt,
căci, aici, în centrul firesc al politicii noastre
naționale, s'a clădit piatră cu piatră, punând
preț pe banul adunat cu filerii, putem spune,
cea mai puternică fortăreață a luptelor no-
stre de acum și din viitor.

Nu cerem, decât să fim înțeleși, în scopul
curat și sfânt ce-l urmărim, și sprijiniți în
măsura de care ne vom face vrednici.

Dentist român în Arad.
VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dieți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane
de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și pia-
tău 20 cor. Poduri în aur și aluminium, cari nu se
pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat
și în rate lunare. — — — Garanță până la 10 ani.
Reparaturi la pieze făcute de mine se efeptuiesc gratis.
Celor din provincie se efeptuiesc lucrările în aceeași zi.

Scrisori din București.

Intorși din Mângiuria. — Conferința anglo-
română. — Cursul de sociologie dela Universt-
tate. — Țăranii și memoria lui Cuza. — Mă-
suri sanitare.

București, 5 Noembrie.

Se știe că nu demult în Dobrogea s'a urmat
o propagandă întinsă de emigrare. Numeroși a-
gești cutierau satele din această provincie, cu
deosebire cele din județul Tulcea, îndemnând pe
locuitorii naivi să-și părăsească țara și să emi-
greze în Mângiuria, unde, după cum spuneau acești
agenți, guvernul rus le pune la dispoziție pământ,
bani și vite.

Mulți s'au lăsat ademeniți de promisiuni și au
plecat. Curând însă s'au întors într'o stare de
plâns, blăstămând ceasul, în care au plecat. Zi-
lele acestea s'au întors în județul Tulcea un grup
de 162 de nenorociți, cari au ajuns pe drumuri,
în urma cheltuelilor făcute cu drumul. Iată ce is-
torisesc acești oameni din pășunile lor.

«Ajungând pe teritoriul rusesc, am fost ținuți
câteva săptămâni la Reni, cheltuiind aproape tot
ce aveam. Am fost sulți apoi în trenuri de marfă
și porțiți spre Mângiuria. Până la Habarovski am
făcut nu mai puțin de 38 de zile, în care timp
mulți s'au bolnăvit, neputând îndura greutățile și
obostala drumului. În Mângiuria am fost pri-
miți de autorități întocmai ca niște expulzați. Am
fost ținuți o lărnă într'agă în cortari ca țigani.
Primăvara ni-s'a dat pământul făgăduit, care nu
era decât o movilă plină de miazme otrăvitoare.
Ne-am vândut tot ce bruma ne mai rămăsese și
ne-am întors acasă, cel puțin să murim în țara
noastră».

Impresiile lor din extremul Orient sânt dezas-
truoase. O murdărie de nedescris domnește în
sate ca și în orașe. Nu există nici ordine nici
siguranță. Le furau vitele, oamenii se ucid au
între ei și bimenea nu intervine. Ba, în cazul
când vreunul reclama vre-un furt, era el bătut
pentru turburarea liniștei funcționarului însărcinat
cu paza averii locuitorilor. Sarea celor ce n'au
putut să se întorcă acasă e disperată.

Interesant este faptul că, și după atâtea pă-
șanii țăranii dobrogeni tot n'au învățat să nu mai
dea ascultare agenților străini, în contra cărora
autoritățile române au luat măsuri. Și este dăre-
ros că între cei plecați nu sânt numai Bulgari
și Lipoveni, ci și Români, cari au uitat se vede
că pănea de ar fi cât de rea, tot mai bună este
în propria ta țară.

După cum se știe, s'au început tratativele
pentru stabilirea unor raporturi directe între co-
merțianții români și marile firme comerciale din
Londra, cari lucrau până acum prin comisionari,
cari luau comerțianților români remise peste
măsură de ridicate. S'a proiectat o conferință
pentru stabilirea modalităților de a face coman-
dele direct. Atât asociația comerțianților de ce-
reale din Brăila, cât și ministerul de comerțiu
al României au hotărât să fixeze în modul ur-
mător chestiunile cari se vor discuta la aceea
conferință. Punctele cari se vor discuta sânt ur-
mătoarele.

1. Stabilirea Standardului în porturile româ-
nești. 2. Discuția asupra adoptării certificatelor
date de comitetele de bursă românești, prin cari
se constată greutatea mărfurilor încărcate. 3. Dis-
cuțiunile asupra denunțării contractelor de co-
merțiu engleze, și căutarea mijloacelor cari să
ajute la dezvoltarea raporturilor comerciale dintre
Anglia și România. Aceste puncte vor fi discu-
tate cu asociația comerțianților englezi.

Numai câteva cursuri nu s'au deschis încă la
Universitatea din București. Joi și-a deschis cursul
său de sociologie dl profesor Drăghicescu, care
va vorbi anul acesta despre Raporturile dintre
psihologia socială a lui Tarde și sociologia lui
Durkheim, stăruind asupra diferitelor accepții,

cari se dau sociologiei, dl Drăghicescu a arătat
cari sânt autorii de frunte, cari au pus bazele
acestei științe și cari au contribuit la înaintarea
și până în faza în care se găsește astăzi. A stă-
ruit cu deosebire asupra lui August Comte, pe
care-l socotește un produs logic al precursor-
rilor săi.

Partea de originalitate a lui August Comte se
poate reduce la legea celor trei studii — ori-
ginalitate în parte contestată — și la clasificarea
pe care a făcut o științelor. Cercetările făcute în
timpul din urmă par a întări această clasificare,
mai ales în partea ei din urmă. Dupăcum se știe,
Comte pune ca ultimă treaptă în această cla-
sificare, sociologia și subordona acesteia psiho-
logia. Într'adevăr, pretențiunile psihologiei de a
exista ca știință deosebită de aceia a sociologiei
se pare că a făcut fiasco. Dacă aceasta se va
adeveri pe baza cercetărilor ce se vor mai face
și se fac încă, va rezulta că psihologia nu va
mai trebui studiată în legătură cu știința fisio-
logiei.

Și atunci, dacă conștiința nu este rezultatul
adoptării noastre la mediul casnic, nu se poate
presupune că ea e rezultatul adopțiunii la me-
diul social? Iată-ne astfel după un încujur atât
de lung, reîntorcându-ne la concluziunile specu-
lațiunilor lui Comte. Discuția în jurul acestei
chestiuni se va expune în lecțiunile viitoare.

Pentru acoperirea cheltuielilor cu așezareașta-
tuei lui Cuza Vodă în piața Unirei din Iași mai
trebuie o sumă de 20.000 de lei, pentru aduna-
rea căreia s'au deschis liste de subscripție. Se
speră că această sumă se va aduna în curând,
că sentimentul de recunoștință a poporului ro-
mânesc față de acela care a făcut Unirea celor
două țări surori va ști să facă această jertfă pen-
tru eternizarea în bronz a figurei marelui dom-
nitor. Căci amintirea lui trăiește vie în memoria
pătorei dela țară, care a apucat vremurile lui.
Dacă aceste liste de subscripție ar fi fost îm-
părțite la țară, ele ar fi fost de mult acoperite
de muncitorii cinștiți ai pământului, cari știu să
cinstească și nu uită pe aceia cari le-au făcut
vre-un bine.

Cât de mult în țăranii la memoria lui Cuza
Vodă ne-o dovedește următorul fapt: În comuna
Movilen din județul Tecuciului, în Moldova, tră-
iește un țăran bătrân, anume Nicolae Mihalcea,
care a fost ostaș în timpul domniei marelui dom-
nitor. Acesta în fiecare an, la sf. Dumitru pite-
ște din munca lui câte un parastas pentru odihna
sufietului lui Cuza și prăznuiește cu cei din jurul
său amintirea aceluia ce le-a dat spămintul, după
care se hrănesc ei și al lor. Pereții din casa lui
modestă sânt împodobiți cu portretul lui Cuza
și al domniței Elena, precum și cu acelea ale bă-
baților, cari l-au ajutat pe Cuza la îndeplinirea
operei sale mărețe. Acelaș țăran a bătut la fântâna
făcută de el în fața casei, de unde toți călătorii își
stămpără setea un pomelnic, în care este trecut
și numele lui Cuza al domniței Elena și al lui
M. Cogălniceanu, pentru ca drumetii obosiți, când
își vor stămpără setea să-și aducă aminte de el.
Când l-s'a spus acestui țăran despre statuia ce
vor s'o ridice la Iași lui Cuza, a dat cu bucurie
tot ce avea la el, îndemnând și pe alții să con-
tribue pentru statuie.

Și astfel de țărani sânt mulți în satele din Ro-
mânia.

În urma zvonurilor despre întinderea holerei în
Turcia și Bulgaria, s'au luat de urgență noul mă-
suri de apărare. În țară nu s'a mai ivit până a-
cum nici un caz. Ziarele au înregistrat zvonul
cunoscătorii fabrica de zahăr din Sascut ar fi murit
un lucrător de holeră. Direcția serviciului sanitar
a desmintit însă zvonul.

Tot că o măsură preventivă s'a luat și dispo-
ziția ca vapoarele de pasageri, cari vin din sudul
Dunărei, să nu mai acosteze la porturile mici de
pe țărmul românesc al Dunărei, unde serviciul
sanitar fiind mai slab organizat, nu se pot face
cercetări serioase și nu se pot feri locuitorii de

Cei cari
doresc: **mobile**

bune,
frumoase,
ieftine,

să se adreseze cu toată în-
crederea fabricanților de
mobile
Székey și Netti
din Marosvásárhely,
(Piața Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie
bogata noastră colecție. La înțelegere
aparte expedăm franco în orice parte
a Ardealului. — Atelier de primul rang.
— Mare asortiment de —
trusouri pentru mirese.

contaminare așa de ușor ca în orașele unde serviciul sanitar este organizat. Fără îndoială, acest fapt aduce multe pagube negustorilor din micile porturi. Ei au și cerut desființarea acestor măsuri. Deocamdată însă ele au fost menținute până la sosirea de noi rapoarte cu privire la mersul holerei în sudul Dunării. *Coresp.*

Ședința Camerii.

Budapesta, 19 Noembrie.

Valurile campaniei împotriva ministrului Székely s'au potolit și azi n'a fost animație nici pe culoare. S'a continuat discuția asupra codului civil, în mijlocul unei generale lipse de interes, care a imprimat de-acum un caracter monoton ședințelor camerei. Nu e nimic pentru moment ce să tulbure speranțele contelui Khuen și situația cabinetului său e iarăși echilibrată în aparență.

Ședința s'a început la orele zece și jumătate. Se dau citire registrului de interpeleări. Sânt anunțate două: una a lui Ugron în chestiunea tratativelor dintre ministul de externe și banul Croației, cealaltă a lui Bartha Ödön în chestiunea așanumitei acțiuni croațe. Se intră apoi în discuția reformei codului civil.

Szivadk (guvernament): Proiectul e vrednic de recunoștință și e de acord cu dispozițiile ce cuprinde. Numai ce privește calificarea judecătorilor, dorește ca aceasta să fie mai intensă și ca practica judecătorească să fie mai lungă.

Sághy (kussuthist): Declară că aprobă proiectul în părțile lui esențiale. Ce privește paragraful 31 și 32 dorește să se mențină textul original și să se abandoneze modificarea făcută de comisiunea justițiară.

Lengyel Zoltán: A fost bine că din chestiunea adoptării proiectului nu s'a făcut chestiune de partid. Națiunea și adevărul profită mai mult din o discuție liberă, decât din agitatea veșnică a chestiunilor pur politice. Deși e de multă vreme deputat încă nu i-s'a dat să vază ca oratorii opoziționiști să fi putut zădărnici vre-un proiect al guvernului. Discuțiile de prisos nu aduc deci nici un bine națiunii. Jurisdicțiunea are două mari scăderi: surmenajul judecătorilor și prevalența dreptului comercial. Reforma nu va pune capăt acestor scăderi. Cere să se introducă numărul limitat (*numerus clausus*) în cariera avocației. Vorbește apoi împotriva fabricilor din Austria, cari jefuiesc Ungaria.

Vorbește apoi deputatul român naționalist, *Ștefan C. Pop*, dsa însă n'a sfârșit până în momentul când vă trimitem acest raport.

Pentru școala de fete din Arad.

— Matineul domnișoarelor române. —

Duminecă, 20 Noembrie n., orele 5 d. z. va avea loc în sala festivă a Seminarului român primul *matineu* organizat de cercul domnișoarelor române din Arad în beneficiul școlii române de fete ce e a se ridica în Arad.

Fără îndoială, programul ales cel publicăm mai la vale ne dispensează de a mai face apel la iubitorii de artă și progres să asiste la această serbare organizată cu un scop atât de frumos. Programul acesta e cea mai gălășuitoare chemare. Și chemarea aceasta sântem convieși, va fi auzită și urmată nu numai de Români din Arad ci și de cei din jur.

Program.

1. Reinhold; »*Impromptu*«, executat la pian de dșoara *Onora Luca*.

2. *Monolog*, recitat de domnișoara *Gina Papp*.

3. a) Thomas: Romanță din »*Mignon*«;
b) Gh. Dima: »*Știi tu mândro*«.
c) T. Brediceanu: »*Bagă, doamne, luna n nori*«.

cântate de dșoara *Veluria Petran*.

4. *Jocuri naționale* (»*Ardeleana*«, »*Lugojana*«, »*Hațegana*«) jucate de *Lili Ardelean* și *Stella Herbay*.

Din fuğa condeciului.

— Notițe din Sibiu și jur. —

Vremea, care până aici a fost capricioasă și schimbăcioasă ca o fată bătrână, își pregătește vestmântul alb de iarnă.

Odată cu venirea iernii, și viața socială devine din ce în ce mai activă. Incep intrunirile, petrecerile, concertele, balurile ș. a.

Alt ceva este pe la safe. Un obicei frumos și plăcut este acela al șezătorilor. În serile lungi de iarnă, când liniștea patriarhală stăpânește tot cuprinsul satului, când pomii sânt desbrăcați de podoabele verii și înmăcați în halna fantastică de zăpadă și țurțuri de gheață — vezi moșnegii, femei, fete și fiicăi, unul câte unul strângându-se la câte un vecin în șezătoare.

Fașul sfărăie neconștient smulgând fir de fir caierul din furcile harnicelor femei, fetele lângă fereastră coase de zor la vr'o ile de mireasă, sau vr'o cămașe »cu pulc« pentru dșguțul lor; moșnegii spunând la basme, în toată adunarea într'o veselie, iar fiicăii mai glumind cu fetele, sfarmă cucuruz într'un colț.

Nicăiri nu poți găsi un izvor folcloristic mai bogat ca la aceste șezători. Zicătoriile, ghicitoriile, cimititurile noastre ș. a., aproape toate își au izvorul dela aceste șezători. Apoi basmele cu Feți frumoși și Ilane Cosânzene și frumoasa noastră poezie populară, umblă din gură în gură. Auzi frânturi de doină cu jocuri de cuvinte versificate de fiicăi la adresa fetelor, care și acestea la rândul lor, le răspund pe acelaș ton.

Obieciul șezătorilor a început însă să prindă rădăcini și la orașe, bine înțeles aranjate în alt stil, cu cântări, declamări, citiri literare ș. a.

Am avut fencirea să iau parte la o asemenea șezătoare Dumineca trecută în 13 Noembrie, care a fost organizată de Loja »*Andrei Șaguna*« a Bunilor Templeri din Sibiu. Loja aceasta, care luptă împotriva alcoolismului, pentru stăpîrea obiceiului băsturnii din societatea omenească a organizat o »*Casă de celit*«, unde se găsesc totdeauna cărți bune și folositoare, gazete și reviste de tot felul. Ideia de a ține șezători literare în fiecare Duminecă seara, cred că a fost una dintre cele mai fericite. Fiind abstinent, mi am fiut de datorită a participa și eu, împreună cu alți doi prieteni (cari nu fac parte din cercul »*Ștefan Șaguna*« la șezătoarea Loji »*Andrei Șaguna*«. Am rămas încântat de feiul cum a fost aranjată această șezătoare și mai ales de programul bogat ce l'a avut. Pe lângă cântările cântate în duet și solo din partea unor domnișoare și dami, a plăcut foarte mult declamările și citirile literare din sentimențalii noștri poeți Eminescu și Văhjuță. Partea hazlie a fost din scelerile simpaticului nostru novelist I. Basarabescu, care încă nu e gustat deplin la noi în Ardeal. Nuvelele și schițele dșl Basarabescu cu verve, cu umorul lor fin și satiric sunt foarte potrivite ca citiri literare la asemenea ocaziuni.

Chestia alcoolismului de asemenea se poate studia foarte bine în »*Casa de celit*« a acestui loji, fiind puse la dispoziția vizitatorilor diferite broșuri de remunții savanți Forel, Bunge, Assmusen ș. a., plus excelenta revistă »*Antialcool*« care apare în București.

Felul de organizație al acestei loji și programul de muncă cu șezătorile, sala de lectură, sau cum îi zice mai popular »*Casa de celit*«, Biblioteca ș. a., sunt tot dovezi de izbândă pentru viitor.

Chestia alcoolismului fiind o chestie principală în viața unui popor, va fi foarte bine dacă câți mai mulți dintre intelectuali noștri ar îmbrățișa ideea aceasta.

S'a vorbit în mai multe rânduri despre Reuniunea sodărilor Români din Sibiu, atât în »*Tribuna*« cât și în alte gazete și aproape întotdeauna în acele articole predomină sentimentul sau ura, așa că nici odată nu s'a putut da publicului cititor o oglindă vie asupra acestei instituții culturale a clasei noastre de mijloc. Nu vreau cerca eu a face aceasta, deoarece nu sunt înțeles în toate lucrările acestei instituții, dar vreau căuta să schitez în câte-va cuvinte unele lucruri demne de luare aminte.

Comitetul acestei Reuniuni, în o ședință trecută a luat hotărârea, ca în fiecare Duminecă să strângă învățăceii meseriași români în localul Reuniunii, și acolo puși sub conducerea unui instructor să le însușe dragostea de limba strămoșească, gustul de celit și alte lucruri plăcute și folositoare.

Cel mai mulți dintre acești tineri sânt constituiți într'o societate de abstenență cu numele: Loja tinerimii »*Viitor de aur*«, care a fost fondată în 23 Octomvrie a. c. de loja fundamentală »*Andrei Șaguna*« Nr. 1.

Mișcarea abstenenței printre tinerime a și găsit răsunetul cuvenit. Toți tinerii sânt însufiețiți pentru mișcarea aceasta, iar societatea lor de abstenență s'a decis a ține o șezătoare festivă Duminecă în 27 Noembrie în localul Reuniunii sodărilor români.

Acestea toate sânt numai fapte vrednice de admirat și de sprijinit. Apoi reprezentația teatrală dată luna trecută deasemenea întărește convingerea că cu toate ștăncile ce se înfrământă atât în stinul acestei Reuniuni cât și afară de ea, nu o împiedecă de a și îndeplini misiunea ce o are față de clasa noastră de mijloc.

După cât sânt informat Reuniunea se pregătește cât de curând pentru un concert împreunat cu frumoasele noastre jocuri naționale.

Deci toate bărfeliile și certurile provin numai de-acolo că sânt foarte mulți în jurul acestei Reuniuni cari își dau aere de reformatori și în iperzelul lor de mărire caută să surpe și ce a lucrat altul numai să lășă triumfători.

Și până când n'o dispăre acești paraziți sociali, nici odată o instituție nu poate prospera cum trebuie.

De un timp încoace a început o mișcare anti-religioasă printre pravoslavnicii noștri poporeni. E vorba de așa zisii porăiți cari trag la îndoială existența lui Dumnezeu și așa lovind în biserică și preoți spun că nu ar mai fi nevoie de toate acestea cari se susțin numai din sudoarea poporului.

Intr'adevăr ar fi o lovitură foarte grea pentru poporul nostru căruia singura mângâiere l'a fost biserica, acest așezământ care în fața atâtor furtuni deslănțuite asupra trecutului nostru, ne a păstrat nealinsă limba și legea strămoșească, dacă s'ar molipsi de curentul stricacios al acestor rătăciți.

E rândul preoțimei și al clerului nostru să fie la înălțimea cuvenită, căutând prin predici și prin fapte, să înlăture curentul acesta dăunător bisericii și neamului nostru, *Elin Oruiă.*

Cumpărările de pământ din Valea Jiului.

La acuzațiunile adresate într'o scrisoare deschisă d-lui Dr. Gavriil Suciu din Hațeg în ziarul nostru, dl Suciu ne trimite în chestia cumpărărilor de pământ din Valea Jiului următoarele lămuriri.

Onorală Redacțiune!

La scrisoarea deschisă și plină de calomii a d-lui Ioan Boeru publicată în Nr-ul 236 al »*Tribunei*« ar trebui să nu răspund, căci nu sîm de competent pe acest domniș, care e încă pe băncile școlii să se facă acuzator public. Pentru stabilirea adevărului și orientarea publicului afiu de bine a comunica următoarele:

Na este adevărat, că Excelența Sa d-nul conte Alexandru Adrășy al cărui avocat sânt s'ar fi apucat se cumpe e cu scopuri ascunse toți mușții din țiautul Polului și Valea Jiului, și că până acum ar fi cumpărat dela țărani români vre-o 50.000 ds jghere.

Adevărul e, că clientul meu dinul conte Alecsandru Andrassy a cumpărat un revier de vânat în o vale de sub vârful Retezatului, însă nu dela Români, ci dela niște proprietari maghiari, căci doar toată lumea știe, că munții Gaier, Cozma, Blugu mare și mic, Vașelu și Băla au fost de când e lumea în mâinile familiilor maghiare dela care s'au cumpărat.

În munții compozitorului nemeșesc abia au vre o 5-6 țărani români părți și încă așa de mici, încât abia vin în considerare.

Aproape 95% a teritoriului din munții compozitorului nemeșesc, sânt proprietatea familiilor maghiare, cari de ani de zile au oferit părțile lor la toată lumea spre vânzare. Oferindu-le acum clientului meu, acela le-a cumpărat — dintre țărani români abia vre o 3-4 și-au vândut părțile din munții nemeșesti, însă părțile acestora, la o altă nu dau suta de jughere. Dacă li doare pe autorul scrisoarei deschise vinderea muntelui nemeșesc, de ce nu a intervenit să se cumpere de Români, căci de 10 ani au fost în continuu de vânzare?

Despre cele înșirate mai sus și despre acela, că teritoriul cumpărat au fost proprietatea familiilor maghiare, se poate convinge ori și cine dela oficiul cărții funduare. Acestea le știe chiar și autorul scrisoarei deschise, însă le retace, ca celomnia să prindă mai bine.

A-um judece lumea, că unde sânt cele 50.000 jughere cumpărate dela țărani români, și că poate fi vorba despre deposedarea țărănilor români?

În cele de sus am arătat cumpărările făcute de clientul meu, a cărui intenție a fost și este, să și facă un revier de vânat pe Retezat, — dar nu să facă politică de hotărâre.

Afirmările, că clientul meu ar fi strohmanul guvernului și că ar intenționa colonizarea aici, sânt produsul unei fantazii înfierbântate.

Nu este adevărat, ca eu pentru prețul de sânge aș cutreera satele, aș presiona, amenința — și îndupleca țărani români să și vândă parcelele — resping cu indignare aceste calomnii mârșave ale unui om, care nu și dă seama de ce vorbește.

Fiecare om are voie liberă a vinde și a face ce vrea cu bunul său, și cred, că e absurd a zice, că poți să și pe cineva să și vândă bunul. Cine mă cunoaște pe mine, va fi zămbit la citirea epistolei deschise, căci oricine e convins, că eu nu fac prostii, că cum trebuie să-mi fac datorința de avocat, nu voi întreba pe dl. Boer.

Nu este adevărat, că prin cumpărările făcute de clientul meu, țărani români ar rămânea fără pășune, din contra sânt convins că acestea cumpărări făcute de clientul meu, vor sta în folosul pășunii la dispoziția țărănilor din țara Hațegului și încă cu condiții favorabile.

Povestea cu îmbogățirea mea de pe spinarea țaranului român, e o blasfemie, căci toți oamenii serioși au cunoștință, că cu câtă cruzare am fost față de țaranul român — și apoi mai știu oamenii și aceia, că eu nu am venit cu straița în spate aici, — ci când a deschis cancelaria, am avut tot averea ce-o am acum.

Datorința de român mi-am făcut-o totdeauna mai bine decât alții; — și m'aș bucura dacă toți Români și-ar face-o așa!

Pășirea față de mine a dlui Ioan Boer, izvoarește din ură și invidie, — al căror rob este de mai multă vreme.

În fine declar toate afirmațiunile referitoare la persoana mea de neadevărate și calomnii, pe cari ca atari le resping cu indignare.

Iar cu dl Ioan Boer, care este un calomniator de rând, nu stau de vorbă pe cale ziaristică, ci mă voi răfui cu dînsul la judecatorie, ca să învețe a se purta cu respect față de oameni cinstiți.

Atâta am avut de spus.

Hațeg, la 16 Noembrie 1910.

Stimător:

Dr. Gavril Sucu.

Din străinătate.

Alegeri nouă în Anglia. În ședința de ieri a Camerei deputaților, ministrul-președinte a anunțat că a propus Regelui dizolvarea parlamentului și că Regele a încuviințat propunerile lui. Dizolvarea va avea loc la 28 Noembrie, iar alegerile înainte de sărbătorile Crăciunului. Incepe dară o nouă luptă între liberali și conservatori, cu lozinci nouă, cari vor influența în mod radical viața politică internă a Angliei. Învingerea partidului liberal înseamnă învingerea ideii guvernamentului autonom al Irlandei și triumful ideii naționale.

Despre ședința aceasta se telegrafiază următoarele:

Camera deputaților a fost fixată de lume. Intrarea ministrului-președinte Asquith a fost salutăată din partea majorității cu aplauze sgomotoase.

Luând cuvântul, Asquith începe cu declarația că guvernul nu s'a gândit nici un moment să amâne discuția proiectului de buget. Propune camerei să discute părțile esențiale ale bugetului și anume impozitul după venit, vama după ceai și fondul de amortizație. A mai înșirat câteva măsuri mai neînsemnate ce trebuiesc votate, apoi anunță că va propune noului parlament votarea unei indemnități pe seama membrilor Camerei deputaților. (Deputați până acum n'aveau nici o retribuție și astfel deputații socialisti, săraci, erau avizați la sprijinul material al sindcatelor muncitorești. Camera însă a găsit că sprijinul acesta este incompatibil cu demnitatea de deputat și a interzis subvenționarea deputaților, nemulțumindu-i pe socialiști. Prin anunțarea făcută acum înainte de alegeri, guvernul a voit să și asigure voturile socialiștilor. Nota R d)

Asquith anunță apoi între aplauzele entuziaste ale majorității că după votarea bugetului va dizolva parlamentul, pentru a se proceda la alegeri nouă.

Asquith face pe scurt istoricul conflictului și declară că lorzi, dacă au de gând să se pronunțe asupra politicii camerei deputaților, au privilej să o facă înainte de dizolvare, în cursul săptămânii viitoare. El însă n'are nici o nădejde că acest conflict s'ar putea aplana pe cale pașnică. Guvernul se vede deci îndemnat să facă apel la națiune. Luni, în 28 Noembrie, se va încheia sesiunea parlamentară, ca națiunea să aibă privilej să și rostescă judecata în mod definitiv. (Aplauze).

Discuția a fost scurtă. În numele opoziției a vorbit Balfour, care a reprobat politica guvernului. Propunerile lui Asquith, privitoare la discuția bugetului, au fost primite.

În camera lorzilor Carl of Crewe a făcut aceleași declarații ca Asquith în Camera deputaților adăugând că dacă lorzii s'ar resgândi și ar primi rezoluțiile privitoare la dreptul de veto, guvernul ar reveni asupra hotărârii sale.

Londra, 19 Noembrie. În cercurile guvernamentale se afirmă că guvernul intră în luptă cu cele mai mari sortii de isbândă, având promisiunea Regelui de a aproba după alegeri, toate proporțiile guvernului pentru a înfrânge opoziția lorzilor.

Londra, 19 Noembrie. În cursul ședinței, sufragetele au organizat o demonstrație sgomotoasă în fața parlamentului. Câteva sute de femei, membre ai Ligei votului pentru

femei, au voit să rupă cordonul de polițiști, pentru a intra în parlament dar au fost respinse. Au avut loc încăierări serioase. Peste o sută de sufragete au fost arestate.

După restabilirea liniștii, o delegație de 3 sufragete a fost admisă în parlament. Secretarul ministrului-președinte le-a declarat că în sesiunea aceasta nu se mai poate lua în discuție această chestie.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 19 Noembrie n. 1910.

— Din cauza sfintei sărbători de Luni, numărul următor al „Tribunei” va apărea numai Marți noaptea.

— **Sihastrul dela Pollana.** Organismul al lui Tolstoi înfruntă încă cu tărie încetarea morții și poate să l vedem încurând părăsindu-și patul suferinții și așezându-se iarăși la masa de scris. O telegramă din Astepovo anunță că Tolstoi e mai bine, temperatura i-a scăzut și conștiința i-s'a limpezit. O slabiciune generală însă îi țântuiește pleoapele și doarme mereu. Cei doi medici din Moscova, cari au sosit la patul bolnavului, n'au renunțat la orice nădejde, deși primejdia încă nu e trecută. Ieri spre seară s'a dat voie fetei celei mai mari alui Tolstoi să se apropie de patul bolnavului.

— **Sinuciderea senatorului M. C. Dianu din Craiova.** Ni s'anunță din Craiova: Joi dimineața s'a sinucis în grădina caselor sale din str. Unirii dl C. Dianu, senator de Dolj, trăgându și un foc de revolver în tâmpla dreaptă. Moartea i-a fost fulgerătoare. Cauza se crede că este neurastenica de care a suferit decedatul.

Senatorul Dianu a urmărit totdeauna cu un viu interes și inimă caldă luptele noastre naționale. Trimitem întru stăruie familiei condoleanțele noastre.

— **Pictor german în România.** Din București ni-se scrie: Miercuri seara, cu expresul de Berlin, a sosit în Capitală, venind din Berlin, domnul Alfred Schwartz, cunoscutul pictor portreist.

D-sa a fost chemat de către principii moștenitori, Ferdinand și Maria, pentru a le executa portrete în marime naturală.

Domnul Schwartz urma să plece ieri la Sinaia, însă din cauza întâzierii expresului a pierdut coincidența cu trenul Predeal, astfel că a plecat astăzi la reședința regală, castelul Peleș, unde va fi găzduit mai mult timp împreună cu sora și soția d-sale.

— **Judecată săsească.** Ni-se scrie din Sibiu: În 12 și 13 l. c. s'a petrecut la curtea cu jurați din Sibiu un proces de omor. Un Sas din comuna Cristian în primăvară a eșit sea a la 9 ore în drumul țării înaintea unui om din Gurarului și cu un lemn l-a lovit în cap, așa că momentan a murit. — După moarte au rămas cinci copii minori. Curtea cu jurați în 12 și 13, a achitat total pe omoritor, după ce câțiva compari de-al lui au jurat, că omoritorul a fost în stare de beție și atunci își pierdu conștiința. Achitarea lui a scandalizat toată lumea. Copiii minori au rămas fără sprijin și sângele mortului strigă la cer.

— **Hărți pentru aviatori.** Clubul francez de aviație după multe șovăieli și pregătiri a hotărât să editeze harta aviatorilor a Franței, având în vedere cu câte greutate se luptă azi nu aero.

Am onoarea a atrage atențiunea on. public asupra noului meu atelier cu instalații electrice, pentru tâmplăria **Edificiilor și mobile** în care primesc orice lucrări din ramul acesta. Scopul de căpetenie mi-e să furnizez cele mai bune lucrări, pe lângă prețuri ieftine și serviciu culant.

Depozit permanent de mobile gata.

Cu stimă:

SZÉLES SÁNDOR, tâmplar artistic.

Oradea-Mare, Hármas-utca 5-7. Telefon intra și extra urban 992.

nant în drum prin văzduh, mai ales că cu hărțile geografice sânt expuși mereu să se rătăcească, neputându-se orienta. Aeroclubul plănuiește ca și harta aeriană să fie împărțită după gradele de longitudine și latitudine, cu excepția că la gradele de latitudine fiecare grad va însemna o sută de kilometri, pe când la gradele de longitudine vor rămănea dimensiunile geografice. Pe această hartă Parisul va sta între 43.8—20.

— **Catastrofă în drumul unei edificării.** Din Beregsău ni se scrie: În curtea săteanului Soia Valentin se edifica o casă din cărămidă nersă. Pe când lucrau la ea, un perete s'a năruit și a îngropat pe țărâna de 55 de ani Gheorghe Luminos. Leziunile bătrânului muncitor au fost atât de grave încât dinspre ziuă a murit.

— **În atențiunea domnilor învățători.** Aduc la cunoștință și pe calea aceasta, că «Cartea de citire română» a d-lui profesor Nicolae Sulică pentru clasa a treia este aprobată de dl ministru de Instrucție prin ordinul 124.802, 27 Oct. 1909, iar cartea pentru clasa a patra prin ordinul 117.734 din 28 Octombrie 1910. Cărțile sânt evaluate din partea recenzentului oficial ca unele din cele mai excelente manuale de școală din toate punctele de vedere. Ioan I. Clurcu, librar-editor, Brașov.

— **Din lumea aviației.** S'a vorbit în mai multe rânduri că guvernul francez se ocupă cu ideea de-a înființa o comunicație aeriană pentru acele părți din Sahara unde trenul nu poate ajunge până la coloniile ei militare. Guvernorul din Alger a hotărât deja definitiv unde să fie așezate stațiunile de aerostație și făcând măsuri exacte au căutat acele regiuni a e pustului unde celeritatea vântului e mai mică, sau nu sufără de loc. Astfel guvernorul a hotărât ca stațiunile să fie așezate în Columb-Béchar și Biscrat; amândouă aceste orașe sânt punctele extreme ale liniei ferate care secționează partea de miazăzi a Algerului.

Pe lângă aceste două stațiuni vor mai fi instalate trei puncte de aerostație în guvernământul Algerului. Și cu aceasta se va face cel dintâi pas al civilizației în întunecimile Africii, cari până acum n'au primit nimic dela europenii «culti», decât instinctul hrăpăreț și cruzimea animalică.

— **Un ziar al viitorului.** Joi a apărut un nou ziar în Paris sub numele de «Excelsior», care a fost înmărmărit la sute de mii de exemplare pe la toate colțurile de stradă. Se vede că aparatul nouului organ nu e privită cu ochi buni de celelalte ziare, cu toate că nu se deosebește întru nimic de el, cel mult că nu apare în șase pagini, ci după importanța momentului în extensiune de 16—20—24 de pagini. O altă inovație a ziarului e că tratează evenimentele în chipuri și sub ilustrațiile acestora sânt câteva cuvinte cari vorbesc pe scurt și înțeles, lăsând restul în voia fantaziei cititorului. Se cheamă că puțină vorbă și mai multă înțelegere, motiv care face ca «Excelsior» să fie numit ziarul viitorului — când lumea ocupată de progresele științei nu va avea vreme să citească ca acum.

Editorul ziarului e Pierre Lafitte, care are o adevărată fabrică de ziare căci ține în antepiză o mulțime de ziare cotidiene și săptămânale, precum și reviste, cu cari așa zicând subjugă publicul cititor al Franței.

— **Păcate vechi.** Din New York se anunță că dărâmând o casă dărăpănată muncitorii au dat peste un geamantan prăfuit în pivnița casei. Când l'au deschis au dat peste trupul unei femei trecut în putrefacție. S'a constatat că crima din casa aceasta a fost săvârșită înainte de asta cu opt ani, iar autorul ei era un chelner angajat pe atunci la New York și dispărut pe urmă. În geamantan au găsit și o bucăică de carton —

o cartă de vizită pe care era scris cuvântul Lewys.

— **Tragedia unui divorț.** Din Berlin ne vine știrea unei întâmplări triste care a avut loc la tribunalul din localitate. Pe ieri după amiază a fost fixată desbaterea procesului de divorț dintre Borman, oficiant la magistratul din Sindau și soția acestuia. La sfârșitul ședinței tribunalului și a pronunțat sentința în favorul femeii, aflând pe bărbat de culpabil. Borman ieșind din sala de ședințe pe trepte s'a întâlnit cu fosta lui nevastă și infuriat cum era, a scos revolverul și a tras două focuri asupra ei. În urmăriile i au pârșit prin spate și au omorât-o pe loc. Criminalul a fost desarmat și dus în pușcărie.

— **Nou cutremur de pământ în Messina.** Din Roma vine știrea că dealungul litoralului Siciliei și mai ales în Messina a avut loc ieri și alături un puternic cutremur de pământ. Casele dărăpănate și rămase fără meremet s'au năruit cu totul. Populația care locuiește în corturi și în bărci a luat o la fugă cuprinsă de groaza prăpădulului, care din fericire afară de pagubele cauzate la locușii n'a făcut nici o victimă.

— **Conjurație contra guvernului mexican.** Din San-Antonio, provincia Texas, se anunță, că poliția secretă a descoperit o conjurație în dreptăți contra guvernului și președintelui mexican. Izbucnirea războaielor era plănuită pe Deminaria. Conjurații și au cumpărat arme din Statele-Unite. Depozitele lor de arme din San Antonio sânt păzite de miliție și armele confiscate, iar guvernul a luat toate măsurile ca să împiedice pe răsculați de a aduce arme peste granițe.

— **Intâlnire tristă.** Stefan Varga din Șoproș după trei ani petrecuți în America ieri s'a întors acasă, dar abia intrat în odaie a început a se certa cu nevastăsa apoi cu un foc de revolver a omorât-o, pentru că bănuia că în absența lui ea s'ar fi dat în dragoste cu alții.

— **Ciocnire de trenuri.** Se anunță că Vineri dimineața trenul mixt care a plecat la 5 ore 48 minute din Csorna în gara Mosonszolnok s'a ciocnit cu un tren de mărfuri. Locomotiva trenului de mărfuri a suferit stricăciuni mari, vagonul de poștă și mai multe vagoane ale trenului personal au fost distruse total. Patru pasageri au fost răniți grav dintre cari în scurt timp unul a murit, iar alții trei înși au suferit numai răni neînsemnate. Cauza ciocnirii, spune ancheta, a fost trenul de mărfuri, care a sosit prea curind în gară.

— **Preparatul Ehrlich.** Două știri contradictorii sosesc în aceeași vreme din Frankfurt. Una spune că dr. Ehrlich văzând numeroasele cazuri recidive la bolnavii cari au fost tratați cu «606» a hotărât că nu va pune în circulație preparatul ci va face experiențe înainte până când va putea obține o sterilizație completă, cea «sterilizație magna» care credea a o fi atins deja de pe acum. Știrea aceasta e însă în contradicție cu o alta care spune că fabrica de chemicalii Maister, Lucas și Brüning, a hotărât să pună preparatul «606» în circulație începând cu Decembrie. Numita firmă a și anunțat de pe acum această hotărâre.

— **Pentru incendiatul din Gurarâului,** s'au strâns și s'au distribuit sumele de mai la vale. Și anume au contribuit: Matei Vollean, asesor cons. Sibiu 10 cor., Ioan Rabega, funcț. de bancă Sibiu 10 cor., Comuna poliți 2, Săliste 63 cor., 80 fil., Comuna bisericăscă, Cacova 52 cor., Comuna bisericăscă Tilișua 36 cor., Comuna bisericăscă, Vale 20 cor., 78 fil., Comuna bisericăscă, Aciliu 24 cor., 60 fil., Comuna bisericăscă, Așnaș 6 cor., 40 fil., Data oficial pratorial Săliste 870 cor., 56 fil., interesele după banii depuși la

banca «Brădetul» din Orlat 16 cor., 96 fil., în total 1111 cor., 10 fil., cari adăugându-se la suma de 1193 cor., 50 fil., fac 2304 cor., 60 fil. La aceasta adăugând suma de 500 cor., trimisă prin Consistor de Vasile Stroescu se fac 2804 cor., 60 fil. Sumele acestea s'au împărțit în următorul mod celor nenoroșiți: Avram Conțiu, 149 cor., Ion Berbescu, 159 cor., Avram Lupe, 71 cor., Gheorghe Manta, 71 cor., Petru Conțiu, 114 cor., Dumitru Demean, 189 cor., Petru Demian, 189 cor., Gheorghe Cozma, 149 cor., Dumitru Volc, jor. 94 cor., Dumitru Volc, sen. 114 cor., Maria I. Stoică, 104 cor., Iacob Brad, 64 cor., Ioan Demian, 170 cor., Ioan Fesan, 104 cor., Ioan Demian, 76 cor., Vasile Berbescu, 40 cor., Petru Jinaru, 74 cor., Ilie Muntean, 40 cor., Ioan Sandez, 89 cor., Avram Demian, 84 cor., Iacob Demian, 104 cor., Ana Ludosșn, 164 cor., Ioan Babă, 94 cor., Ioan M. Stoică, 105 cor., Ioan Jinaru, 84 cor., Ioan Jurca, 84 cor., Ana Volc, 860 cor., Bucura Demian, 9 cor., Ana Costandin, 8 cor., total 2804 cor., 60 fil.

În numele lor aducem călduroase mulțumiri celor ce cu ajutorul dat au alinat durerea nenorociților. Gurarâului, 16 Noembrie 1910 Primăria comunală.

— **Scandal în duma rusească.** Din Petersburg se anunță următoarele: În duma imperială pe când se citea scrisoarea lui Stolypin adresată lui Gutschkow președintele dumei, în care se spune, că șeful partidului socialist-democrat a fost ales deputat cu acte false, deputatul socialist Gegetschkori a declarat de mincinoasă afirmația aceasta și a spus că întregă afacerea este o persecuție a partidului socialist. Scrisoarea a fost predată comisiei cenzurătoare a dumei. Gegetschkori a sfârșit zicând: «Constatăm, că sânt indivizi demoralizați total, cari nici nu pot vătașa cinstea oamenilor corecți. Noi desconziderăm adânc pe bărbații, cari își ridică mâinile cumpărate contra unui partid politic. Cine oare se va simți ofensat de-o astfel de declarație dejositoare a unui individ, care deja demult și-a pierdut cinstea omenească? Cuvintele mele se refer președintelui dumei, care stă în solda negrei stăpânirii».

Declarația a produs consternație generală.

— **Canonie.** Domnișoara Mărioara Serb și domnul Traian de Roman, absolvent de teologie, își anunță canoniea ce va avea loc la 24 Noembrie în biserica gr. ort. română din F. Griș. Felicitările noastre.

— **Gheorghe Subu.** Învățătorul director al școlii de stat din Micalaca, Szabó Gyögy, care — cum am anunțat ei — a falsificat cambii în în valoare de peste 10.000 coroane, a fost arestat ieri.

— **Filiala «Societății fondului de teatru» în Oradea.** Din Oradea Mare ni se scrie: D. n. Aurel P. Bănuț însărcinat să recruteze membri noi și, acolo unde se poate, să înființeze filiale, — în calea sa spre Belș-Tinca s'a abătut și pe la noi.

În seara de 18 a l. c. a ținut la restaurantul Royal o frumoasă și în întreg firul ei captivatoare conferință despre «Teatrul pentru Români», răsplătit fiind cu nesfârșitele aplauze.

În mijlocul însuflețirii unanime de nădădărit se înființează apoi o filială a «Societății pentru fondul de teatru», iar ca membri — se înscriu toți — vre o 50 cu taxe totale de 8000 coroane.

După constituirea tinerimea universitară și domnișoarele, cari au fost la conferință, la horele desprinse din coardele lăutarilor — se mai și puca aticum — s'au pornit la dans în cea mai perfectă veselie și animație până în noaptea târzie.

Schimbare de local!

Schimbare de local!

BEREGSZÁSZY LAJOS

blănar de modă pentru domni și dame și-a schimbat localul din piața Peștelui

nr. 13, în strada Deák Ferencz 32 (casa Sarrót).

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că primesc, orice comande de blănărie, prefaceri, reparaturii îngrijiri peste vară, pe lângă prețurile cele mai moderate. Cerând sprijinul on. public, rămân cu distinsă stimă:

Beregszászy Lajos, blănar.

— **Cazul din Rue de Rome.** În numărul de ieri am amintit cazul despre asasinatul comis din gelozie de căpitanul Meinier. În scrisoarea ce a trimis-o comisarului de poliție din cartierul Madeleine spune că și-a omorât mireasa în locuința sa din strada Rue de Rome, fiindcă-i mărturisise că înainte de el ar fi avut relații cu un alt bărbat. După săvârșirea crimei a petrecut toată noaptea alături de cadavru pe urmă a plecat spre zorii zilei. La sfârșitul scrisorii spune că vor auzi încurând despre el. Poliția sosind la fața locului a constatat că victima e baronesa d'Ambricourt care era logodită de multă vreme cu căpitanul Meinier. Criminalul a dispărut și nu i-au mai dat de urmă. Baronesa se divorțase de bărbatul său cel dintâi, baronul Oliver d'Ambricourt și trăia cu o fetiță a cărei creștere se încredințase ei susținându-se dintr'un frumos apanaj ce-i plătea bărbatul său. Incurând a făcut cunoștința căpitanului Meinier care pe atunci era de treizeci și cinci de ani și din cunoștință s'au ales cu o dragoste care era să se încheie cu căsătorie, căci căpitanul făgăduise baronesei că se va lăsa de militarie și-și va crea un viitor. Căpitanul însă nu s'a lăsat de armată ci a fost scos la pensie căci se arătau la el simptome de alienație. Prietenii spun că săptămâna aceasta era să-și serbeze nunta, dar câteva zile mai înainte era melancolic și spunea că se va sinucide. Era gelos grozav și-și spiona mereu mireasa în credința sigură că-l înșală. Pe urmă a mai dat și de niște scrisori, cari i-au întărit convingerea. În camera căpitanului poliția n'a găsit nici o scrisoare după săvârșirea crimei.

Cadavrul baronesei era pe pat, desbrăcat cu totul, parcă ar fi fost săpat în fildes. Nu se vedea nici o urmă de svircoliri sau îmbânceli. Din Paris vine știrea că căpitanul Meinier era un alcoolist ruinat și suferea și de alienație. Se crede că la otrăvirea baronesei d'Ambricourt a avut și o complice, pe rivala acesteia. Până acum însă orice cercetări au fost zadarnice.

— **Răscoală țărănească.** Din Zagreb se anunță că la tribunalul de aici de unsprezece zile decurg desbaterile în procesul țărănilor răsculați din Vidovice. Locuitorii din două comune din jurul Zagrebului s'au certat pentru o pădure. Judele care avea să-i împace a adus judecată în defavoarea celor din Vidovice, din care cauză aceștia s'au răsculat. Din Zagreb s'a trimis miliție multă în comună, pentru că jandarmii s'au dovedit prea slabi față de răsculați. Țăranii, mai ales femeile, au aruncat cu pietrii asupra miliției. Cincizeci și doi de țărani, între cari și multe femei, au fost arestați. Unsprezece acuzați au fost achitați, iar pe ceilalți patruzeci și unu tribunalul i-a osândit dela o lună până la trei ani de temniță.

— **Furtună pe mare.** Ieri dimineață în Triest un puvoi mare repede a înecat Pizsa grande și străzile ce conduc la ea. Circulația pe străzile acestea este întreruptă. Din Istria continuu vin știri îngrijtoare. În Grado e mai mare primejdia și insula »Barbara« încă a suferit mult din cauza furtunii. La caz, dacă guvernul nu se va grăbi să ia toate măsurile de apărare într-o bună zi în sula Grado va peri în mare.

În Ungaria, un uragan puternic s'a deslănțuit în jurul Pojonului și în comitatul Moșon. Uraganul a rupt firele și stâlpii de telegraf încât ori ce comunicație între Budapesta—Pojon—Viena și Budapesta—Berlin a fost întreruptă.

— **A murit slujind la altar.** Din Vaș se anunță, că Vineri dimineața Iosif Podhorsky, capelanul curții episcopului slujind în catedrala episcopescă de odată a fost lovit de dambă și a căzut mort înaintea altarului.

— **Clarificare.** Publicăm această »clarificare«, întocmai cum am primit-o:

Poșta de azi, — 18 Noemvrie — mi-a adus vestea, că, la scrierea raportului despre ședința sinodului prezbiteral ținut l. tr. în B. Comloș, — care era făcut să apară în coloanele acestui ziar și care n'a fost publicat, ci numai ca răspuns că nu se poate publica a fost produs un crîmpeiu; sînt susținuți și domni: părintele Bichicean, Păcățian și Dr. Chiroi.

Aduc la cunoștință celor interesați, că atît mai sus amintitii, cît și alți domni — afară de Moire —; nu au nici în clin nici în mîncă cu raportului din care s'a produs în »Poșta Redacțiunii«.

Tot ce s'a scris a izvorit din păraiele de gîndire a lui »Moire« și deci: nu e complot!

x **Ai dureri?** Reumă, podagră, junghiuri în oase, dureri de cap și de dinți? Ai răcit sau doară din cu-

rent și-ai cîștigat vre-o boală? Probează fluidul Elsa a lui Feller care face să înceteze și vindecă durerea. Acesta e foarte bun! O duzină de probă franco 5 cor. Singurul preparator este Eugen V. Feller farmacist, Stubica. Centrale Nr. 122. (cott. Zágárb).

x **Birou de Informație în Budapesta.** Atragem atențiunea publicului cetitor asupra inseratului cu titlul de sus din numerii noștri de Duminecă.

Mihai Radu croitor pentru domni, Cluj (Kolozsvár) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public român.

x **O reformă în advocatură.** Deoarece proiectul lui Székely în câteva luni va deveni lege, toți aceia cari pînă la intrarea în vigoare a legii nu-și vor cîștiga doctoratul, cu doi ani mai tîrziu numai vor putea fi advocați independenți. Cari voiesc, ca legea nouă să nu-i stînjenească și astfel să cîștige doi ani, aceia să se adreseze către Seminarul de drept al Dr.-ului Dobó (Cluj, Bolyai-utca 3.), cu ajutorul căruia în 6 săptămîni pot depune un riguros. Aceasta e foarte consult, deoarece materialul riguroaselor în urma reformării universitare s'a înmulțit în mod neobișnuit. Institutul împrumută însemnările înlocuitoare de manuale, ce cuprind toate întrebările dela riguroase, din cari apoi pe cei pregătiți acasă îi pregătește pentru cursul de recapitulare scurtă. Cartea »Jogi vizsgák etétele« apărută de curînd se trimite gratis. Încrederea.

x **Sanatorul »Liget«** a Drului Iakob în Budapesta primul sanator pentru boale interne din Europa, din pune de toate mijloacele de vindecare și laborator pentru examinat. Mii de diabeți, reumatici, bolnavi de splină și de inimă, cari pînă acum au cercetat sanatoriile din străinătate, acum vor găsi institut corespunzător aici în țară, așadară această instituțiune culturală cu poziție admirabilă împlinește și un gol. Sala cea mare a mașinelor mecanice de vindecare a sanatorului este provăzută cu mașini după sistemul Zanpre și cu scâlzi aieriane.

Mulțămită publică.

Tuturor cunoscuților, prietenilor și rudeniilor, cari cu prilejul tristei lovituri îndurate prin pierderea iubitei mele soții *Georgina*, au grăbit să-mi adreseze cuvinte de mîngăiere și condoleanță, exprîm pe această cale adîncă mea mulțămire.

Șicula, 20 Noemvrie 1910.

Iuliu Monția
preot.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eltz, Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

ECONOMIE.

Drumul spre bunăstare. Între multele mijloace pentru a cîștiga avere e unul dintre cele mai preferabile, al efectelor de valoare puse în circulație de diferite institute financiare. Pentru a încunjura însă speculațiile samsarilor cari au năpădit orice întreprindere comercială, trebuie să ne alegem bine hîrțile de valoare ce cumpărăm, drept aceea atragem atențiunea cititorilor noștri asupra obligațiunilor convertite pentru cîștigul băncii ipotecare ungare care pune la dispoziția cumpărătorilor săi un cîștig de două milioane și jumătate în schimbul lozurilor cari se plătesc în rate lunare și pot lua parte la cîștig 59 de ani. Informații amănunțite se află în suplimentul, ziarului nostru sau la Ustrednâ banca űcastinný spolok în Budapesta V., Șas-utca Nr. 24.

BIBLIOGRAFII.

«Luceafărul», revistă literară și artistică Nr. 22 a apărut cu următorul sumar bogat și variat: I. Agăbiceanu Ioan Buzdug (naveiă); Alice Călugăru Visarea cea din urmă (poezie); D. Anghel Mihail Cogălniceanu; Alice Călugăru Cîntec (poezie); A. Popovici B Primăvară (poemă); Maria Cunțan Cîntecelor mele (poezie); Dr. E. Taran-gul Valea Ușei (legendă); V. Clotieci «Clufu»,

(schilă); Maria Cunțan Iubirea vieții mele (poezie); Victor Bilciurescu Alt dor (poezie); N Iorga Cugetări; Vasile Stoica, O, nu-mi zămbi, (poezie); Vasile Savel, Albumul morților; G. Bogdan Duică Cronică teatrală; Dări de seamă: II. Chendi, N. Davidescu, La fântâna Castallei; Oh. Diamandl, Bestia; T. A. Dr. Vasile Blanu, Doctorul de casă:

Cronică: Bolcotarea ziarului »Lupta«. Biblioteca populară a »Asociațiunii«. Concertul doamnei Lucia Cosma. Aniversarea lui Musset. Sinaia-Rucăr și Bran. — Poșta redacției.

Ilustrațiuni: 6 reproduceri fotografice după tablourile; Th. Aman, Hora; A. Vintilescu, Sătră de Țigani; Verona, Fete în pădure; Luchian, Sălătoreasă; Grant, Biserica de sat; Th. Aman, După culesul viilor.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de contabil la »Vatra« Filială în Chiochiș (Kékes) să publică concurs cu termen până la 15 Decemvrie st. n. a. c.

Salariul împreună cu acest post este: Cor. 1600. Cor. 240 bani de cuartir și tantiemă statutară.

Reflectanții la acest post să-și înainteze petițiile lor însoțite de documente despre absolvarea școlii comerciale și despre praxa făcută pînă aici; în special să dovedească capacitatea de a putea conduce independent registrele de contabilitate pentru Filială.

Alesul va fi instituit în mod provizor, și definitivarea va putea urma după serviciu de cel puțin 6 luni la acest institut. Postul este a se ocupa imediat după alegere, ori cel mai tîrziu pînă la 1 Ianuarie 1911.

Cererile să se trimeată la adresa Direcțiunii în Cluj — Kolozsvár.

Direcțiunea.

Poșta Administrației.

I. S. C., în C. Am primit 7 cor. abonament pînă la finea anului 1910.

Nicolau Vlad, Sellmberc. Am primit 8 cor. abonament pînă la finea anului 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Glurgla.
»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cons.

Cele mai bune

oroloage de turn

le pregătește:

Nádlér A.

urmașul lui Leutwyler F. E.

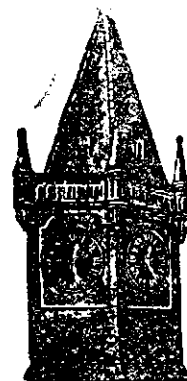
**Budapesta, VII,
Strada Práter Nr. 9.**

- Execută și invențiuni. -

Preț-curent și prospect
— la dorință gratuit. —

Acci cari se vor provoca la ziarul Tribuna primesc favor.

- Fondat în anul 1891. -

„MUREȘANUL“

Institut de credit și economii societate pe acțiuni în M. RADNA.

CONCURS.

Prin aceasta publicăm concurs pentru ocuparea postului de practicant la institutul nostru.

Salar anual K 600.—

Dela recurenți pe lângă eventuale documente despre serviciul de până aci să cere testimoniu de maturitate dela vre-o școală comercială din patrie.

Recursele au a se înainta până la 27 I. c.

Postul va trebui cupat îndată după alegere.

Directiunea.

Birou de informații.

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un birou de informații și Agentură Românească. Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac totfelul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu, Budapesta, Budapest, Lajos utca No. 141. III/19.

De vânzare sau de arădat

dela 1 Ianuarie 1911 este fosta proprietate a defunctului avocat I. Popa de 7 Jug. catast. situată lângă parcul orașului Mediuș, formând un trup, compus din vie, grădina de pomi fructiferi, parc și pădure cu villă, 4 camere, bucătărie, grajd, șopron, pivniță etc. A se adresa D-lui Victor Roman Strada Romană 187, București.

Fluid pentru turiști de Kwizda.

Marca de scutire a șerpelui.

Mijloc aromatic probat de fretac pentru întărirea și câștigarea puterii vinelor și mușchilor, contra podagrei, reumei, ischiului, junghiurilor în coaste etc. pentru turiști, vinători bicicliști și călăreți ca mijloc de întărire și re-ăstingerea puterilor după drumuri oșoșoare.

Prețul unei 1/2 sticle cor. 2.— 1/2 sticlă c. 1.20, veritabil se capătă în farmacie. Catalog de prețuri gratis și franco se capătă prin depozitul principal.

Franz Johann Kwizda, farmacist, liferantul curții; reg. ces. reg. austro-ungare și reg. române și reg. bulgare. Korneuburg bei Wien g.

Prima Societate de Credit Funciar Român din București.

Anunț.

Se aduce la cunoștința Detentorilor de cupoane că plata cuponului de 1 Ianuarie 1911 și a Scrisurilor Funciare eșite la sorti 4% și 5% din ultima tragere, se va face cu începere de Marți 9/22 Noemvrie a. c., dela orele 11—3 p. m., afară de Joia și Sâmbăta când nu se fac plăți.

Directiunea.

ANUNȚ

pentru vânzare de lemne.

În hotarul comunei Almăș, com. Aradului, pe fosta proprietate a urbariașilor din Almăș, la 4 chlm. dela gara Almăș-Cil (Almăș-Alcsill) o cantitate de 54.835m³ lemne nelăiate de fag, cer, stejar și carpin pentru lucrat și foc pe un teritor de 254 jug. cat. se va vinde la licitație publică, împreună cu oferte în scris, în 20 Decemvrie n. 1910 începând dela 10 ore a. m. la casa comunală din Almăș (Almás).

Prețul de exclamare, sub care cantitatea de mai sus nu se va vinde: 123.626.— O sutădouăzeci și trei de mii șase sute douăzeci și șase coroane; vadiu 12.362 cor.

Ofertele scrise și închise cu timbru de 1 cor., provăzute cu toate cele de lipsă și cu vadiul de mai sus, în bani gata sau în hârtii de valoare ungurești acceptabile până inclusive în prețua licitației să se trimeată la adresa președintelui comitetului organizator »Körjegyző Almás, u. p. Al-Csil.«— Pe plic să se scrie: »Ajánlat az almási urb. erdőre.«

Ofertele întârziate, sau neprovăzute după trebuință adevă necorespunzătoare nu se iau în considerare.

Condițiunile amănunțite ale licitației și contractului se pot vedea la casa comunală din Almăș (Almás), la oficiul silvanal reg. ung. din Arad și la inspectoratul silvanal reg. ung. din Borossebiș (Borossebes); iar la dorință notarul cercual le trimite acasă.

Almăș (Almás), 17 Nov. 1910.

Tamó Zsigmond
not. urb.

Todor Turc
preș urb.

ANUNȚ.

La proprietarul Ioan Popescu în Magyarád se află de vânzare în cvant mare și mic:

vin vechiu și nou de Măderat.

Cultivătorii de vii!

În interesul lor propriu îi fac atenți, că altoii de Ermelék

pregătiți de oamenii mei specialiști excelenți se află deja la mine în cantitate obișnuită, — conform ordinului ministerial. —

Altoi de viță americană

și europeană cu rădăcini și netede precum și mlađișele renumite »Delaware« cu rădăcini și netede, se vând pe lângă garanță cu prețurile cele mai moderate, iar comenzile pentru soiurile »Ömre« și »Lovanna« rog să se facă încă de-acum. Catalog de prețuri bogat ilustrat, care conține multe lucruri folositoare se trimite gratis și franco. Adresa:

Kágyi Szabó István,

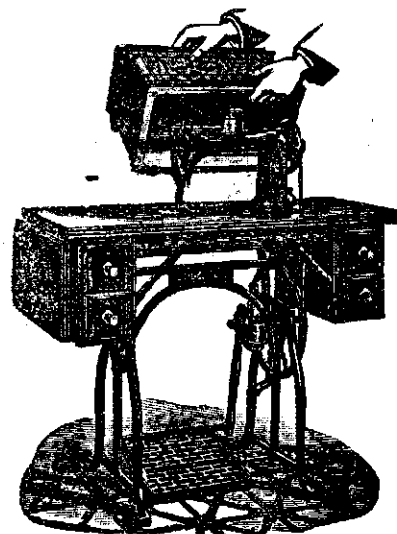
proprietarul coloniei de altoii de Ermelék și proprietar de vie în Bihar-Diószeg.

Anunț de licitație.

Salamon Sándorné sub Nro cărții fund. 4882—910. a cerut licitație contra nevetei lui Veiser pe o imobilă de 350□ însemnat în cartea funduară din Crișcior (Kristyor) sub No 2 A Nr. top. 1—2 cu un preț de exclamare de 9696 cor. Licitația va avea loc în 29 Noemvrie 1910 n. la orele 9 la casa comunală din Crișcior (Kristyor). Licitanții se îndatorează să depună un vadiu de 969 cor 60 fil. Imobila, conform condițiilor licitației, nu se va putea vinde sub 4848 cor.

Cu informații despre imobila aceasta servește: Schultz Lajos, comersant, Arad, str. Weitzer Iános No 9.

Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.

Distins în Timișoara la anul 1891 cu marea medalie de argint.

Fondat la 1880.

Reinhold ZOLLER

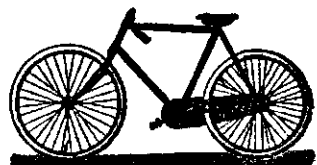
măstru mehanic
FEHÉRTÉPLOM
Schillergasse 8.
lângă „Burg“.

Își recomandă on. public din

loc și provincie marele său atelier mehanic unde se repară tot felul de mașini de cusut și biciclete. Ține în depozit tot-felul de gramofone și plăci.

Ține în deposit cele mai bune biciclete noi, mașinile de cusut și obiecte de casă și industrie, așa d. e. părți singuratiche de mașini și biciclete.

Prețuri moderate Serviciu prompt.

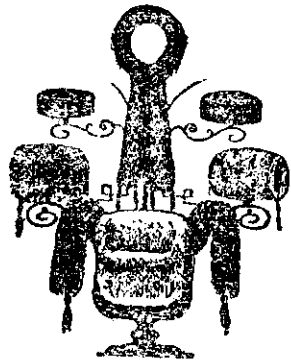
Magazinul de blănărie și cojocărie Ilie Șteflea

Sibiu—Nagyszeben, Grosser Ring No. 18.

Își recomandă în atenția on. public din localitate și provincie bogatul asortimentă delb nărie cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie; mantale de blană, blane de călăorie, —

manșoane, boale căciuli pentru domni și doamne ultima modă și lucrate cu gust. Prețuri ieftine. —

Primește orice lucrări de blănărie pentru prefacere, căptuire, căptușirea și colierea mantalelor. Serviciu prompt și conștiințios. Numai marfă bună și execuție de I-u rang.

NICOLIN - Timișoara - (Centru).

str. Takarekpenztar 4.

Articole de coafură specială.

Chignon, împletituri, turbane, plete, transformări, peruce, bandouri.

Specialității de parfumerie, garnituri pentru curățitul mânilor, noutăți de piepteni, orno și antrepozite pentru păr.

Mare depozit în articole de toaletă, ape de păr, pudră.

Primul salon pentru frizat, conservarea, ondularea, spălarea, colorarea și curățirea părului și a mânilor din Ungaria de sud.

: Prețuri moderate. :

Comande prin poștă se efectuează prompt. Preț curent gratis și franco.

Gulere și Manșete.

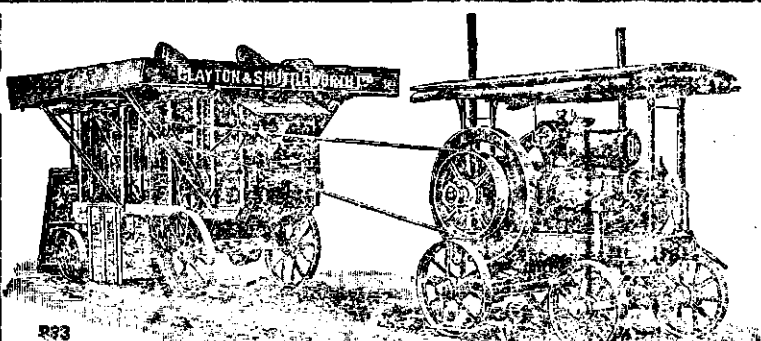
Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi

Atelier artistic pentru fotografii
E. DAJKOVITS,

ORADEA-MARE
palatul SAS.

Favor extraordinar începând cu azi.
6 buc. fotografii matte format cabinet 12 Cor.
6 buc. fotografii matte format vizit . . 6 Cor.
Fotografii executate splendid pe pânză tot atât
Pentru fotografiile de nuntă, cadrul gratuit.

Mare depozit
în CLUJ.
Inspeția ingine-
rului gratuit.

Agentura fabricel de mașini agricole:

Clayton & Suttleworth Ltd.

- Motoare cu olei brut.
- Tulumbă cu motor cu gaz.
- Motoare cu benzină
- Oleiuri de uns.

Antepresa agricolă comercială ardeleană
nr. Oliver Osztian & comp.
Cluj (Kolozsvar), Ferenc Jozsef-ut Nr. 31.
Telegramadr: Coloniale Kolozsvar.
Telefon interurban No. 934.

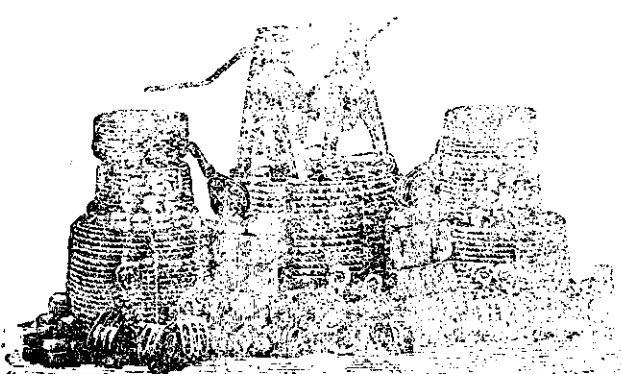
Articole de
specialitate.
Cereți prospecturi.

Funăria cea mai mare din Ungaria-sudică — este a lui **Joanovics János** Tot-ful de funii de cânepă, de fir, brăcii, legătoare. Așezare și scurtare de funii de cânepă pentru transmisiuni. — Lugoj (Lugos). Atelierul: strada Făgetului No 77. — Magazin și birou: Palatul Poporului.

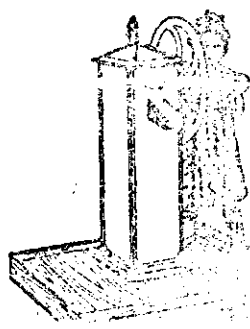
Funării de cânepă, pentru uzinuri și economii:

Funii pentru trăsuri (pentru fân), legătoare de snopi, funii pentru boi: opritoare, ștrenguri, hamacuri, mreje p. pescari, rețele pentru cai etc.

Terturi pentru țesături, brăuri de cânepă și de jută (pânză), băltoare de cânepă, pânze (Pack) țesături, saci de cânepă, pânză și jută, pânze impenetrabile, sbiciuri, cergi și codoriști etc. etc. Serviciu prompt.

Kuceses Károly atelier de mașini în Makó

Recomandă pompele sale mai noul cu lanț brevetate fântâni executate în atelierul propriu care au preferința, că sunt ieftine, nu îngheață, foarte durabile, ocupă loc puțin, ambli ușor și sunt atât de plăcute, încât sunt o podoabă pentru curte. Catalog de prețuri la dorință — se trimite gratuit: Kuceses Károly, Makó — (Măcăr, comitatul Cenedului). —

Telefon 670-579.

Telefon 670-579.

Inainta de ce ti-ai fi cumpărat

lemnele de trebuință pentru foc

cereți deslușiri asupra prețului,

căci eu nu numai că

vînd cele mai ieftine

lemne de foc

prima calitate

ci pentru un florin de stăngen le și tai cu fe-
restrăul propriu circular.

Așteptând binevoitorul sprijin, sunt

Cu respectul stăru:

PETRU NOVAO,

negustor de lemne în

Arad, Óvár-tér 10 (lângă pod) și Teleky-u 4.

Lemne de foc mărunțate expedez acasă.

„LANER“ cremă neunsuroasă.

Cel mai nou product igienic pentru curățirea părului și înfrumusețarea lui. Înlătură petele galbene, bucele pricnuite de înfierbântel, sgrăbunțe și alte necurătenii de piele.

Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes. 1 teglă 1 coroană.

„laner“ pudră. E non plus ultra pudrei. Bună la baluri, saloane și de zilnic folos, care acopere încrețurile și e cu totul nestricăcioasă. În culorile: roză, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„laner“ săpun 1 bucată 60 fileri.

„laner“ pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„laner“ apă pentru gură Bună pentru dinții scorburoși și gingiile burețoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 1-60; jumătate sticlă, 80 fileri.

„laner“ esență pentru păr Excelență pentru înălțurarea mărteței și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri

„laner“ pomadă pentru creșterea părului. 1 teglă 4 coroane.

„laner“ vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet or în blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e exchisă. La comande să se noteze că părul încăruntit în ce colorare să se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane

„laner“ apă care face părul blond Pentru a vâpsi în timp scurt, în băi, aurii, părul blond, roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

Pentru înconjurarea contrafacierilor numai „Preparatele lui Rudolf laner“ ieșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare“ a lui Rudolf laner, Temesvár, Gyárvaros Fő-ut 70.

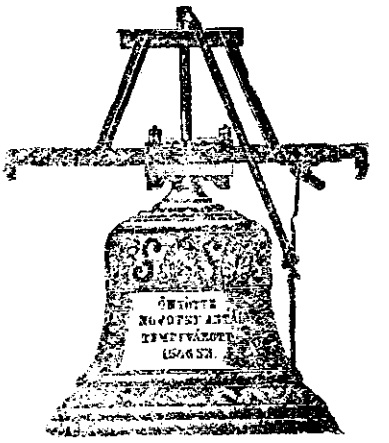

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpest în 1896.

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote, a lui

ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA - FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricase, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTILE GAURITE** de dânsul întele cu deosebire — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu. Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-courante ilustrate gratis.

OH! DOAMNE!

Mă nădușe afurisita de tusa.

In contra tusei, răgușelei și flegmei s'a dovedit de cel mai bun mijloc

Pastilele-Egger

cari nu strică apetitul și au un gust excelent. — Prețul unei cutii 1-20 cor. — O cutie de probă 50 fileri.

Depozit principal la:

farmacia „**NADOR**“ gyogytár Budapeșt, VI., Váci-körut 17.

SĂ TRĂIASCĂ!

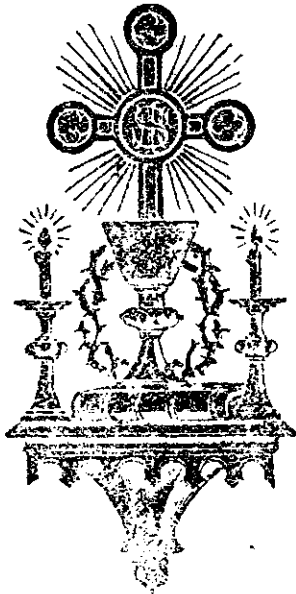

„Pastilele lui Egger“ m'au vindecat îngrabă!

Se poate căpăta în Arad la farmaciile: Berger Cyula, Földes Kelemen, Hauer Lajos, Hajós Árpád, Krebsz Géza, Kárpáti János, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyás, Vojték Kálmán și la drogeriile: Nestor Hanzu și Vojték és Weisz. — In Gyorok la farm.: Masznic Dániel. — M.-Pécska: Adler Gy. Lajos. — Ó.-Pécska: Ioan Rocsin. — Símánd: Csiky Lukács. — Sikszon: Füredi Ede örök.

M. Schromm mehanic Brașov—Brassó Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur marele său atelier mehanic aranjat în Brașov, Hosszú-utca 27, unde se efectuează tot-felul de lucrări atingătoare în scara bransă, precum: mașini de cusut, biciclete, gramofone și apaducte, pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

Dipl. de onoare Lovrin 1902. Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și adjusturi bisericesti. Intemeiat în 1838. Telefon pentru comit. și oraș 498. Liferantul excel. Sale episcop Deasewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE In colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

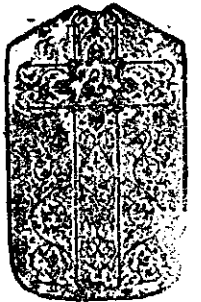
Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoților cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserică capete, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci, statue — sau altfel de adjusturi bisericesti —

tot astfel marele său asortiment pentru materiale — necesare la formarea adjusturilor bisericesti. —

Pentru liferările mele lau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI

ARAD,

Forray-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de toamnă

în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate înșira.

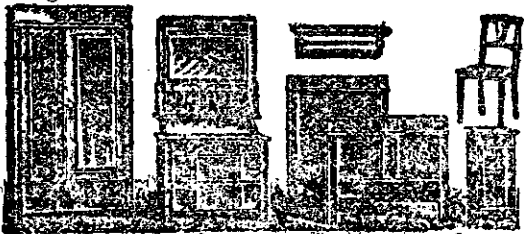
Cea mai bogată magazie în articlii pentru sfintele biserici și preoți

Ciorapi împletii în temniță.

Postavuri de reverenzi, brîuri preoțești, roșii, vânate și negre.

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL
tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrate în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai ieftine până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. Mare asortiment de mobile de alamă și fier, deasemenea și fotolii.

Fabrica de motoare A. G. din Drezda.

Cea mai veche și mai mare fabrică de motoare din Germania.

Expedează renumitele motoare și locomobile de benzin, uleiul brut, gaz și petrolu precum și motoare absorbitoare de gazuri. — — —

Noutăți neintrecute.

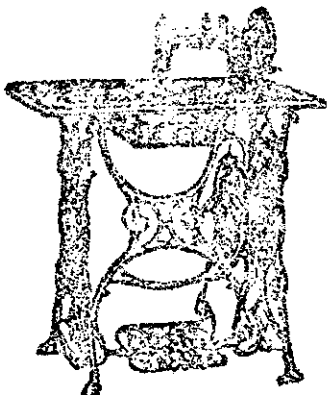
— Generator absorbitor de gazuri —
UNIVERSAL.
Spesele de mânăre și puterea de cai costă numai 1 fil. pe oră.

Reprezentat general:

Ignác Gellért & Comp.
Budapesta, Teréz körút 41. — Telefon 12-91.
Garanță deplină. — Condițiuni favorabile de plată.

STAMM EDE succesor RESCH FERENCZ,

atelier de mașini de cusut și biciclete
în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin de mașini de cusut **PAFF** de toată mărimea și cu prețurile moderate. Mare asortiment de Goarne. Prețurile se pot solvi și în rate.

Cele mai noi Patefoane, fără schimbarea acului, pe lângă prețuri convenabile.

Telefon nr. 459.

Preț-curent la dorință trimite gratuit.

Aduc la cunoștința on. public că mi-am mutat ospătăria din Boros-Béni-tér No 2 la No 4, vis-à-vi de moara Széchenyi.

Vinuri curate, bucătărie gustoasă, în fie-care Vineri tocană de pește, trebere și rachiu de prună.

Roagă binev. sprijin
Égető Jánosné.

CROITOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința onorațiilor domni, preoți și învățători, precum și întregului public român, că mi-am deschis în Pâncota (Pankota) Str. Principală o

croitorie modernă

unde pregătesc tot-felul de haine bărbătești, precum: saloane, sacouri, paltoane ușoare și de iarnă, pardesiuri etc. Mai departe efectuez și prenoesc: odăjdii bisericești precum: prapori, patrafiri, reverenți ș. a.

Rugând binevoitorul sprijin al on. public român, semnez cu deosebită stimă:

Gheorghe Drăgălina,
croitor.

Serviciu conștiințios!

Imprumuturi cu amortizație și împrumuturi pentru funcționar, vinderea și cumpărarea de moșii și parcelarea lor o mijlocește mai avantajos: =

Biroul de intermedare:

■ **Vig Lajos** ■

Arad, Piața Arpád Nr. 5.

— Telefon Nr. 671. —

Dózsa János maeștru - cojocar în Nagyvárad, Zöldfa-passage Nr. 9.

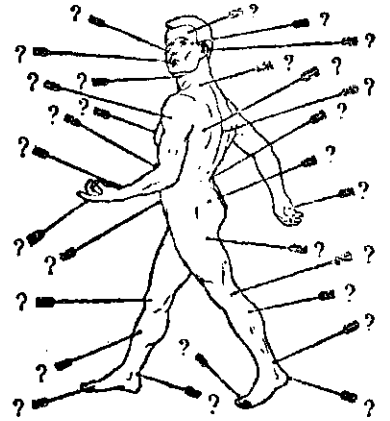
Se recomandă ca maeștru perfect în ru prepararea tuturor articlilor aparținătoare acestei branșe precum:

gulere preparative, gulere boa, manșoane (muff) în executare modernă și după cel mai elegant gust. Blane și tocuri de picioare, etc

Reparaturile se execută prompt.

AI DURERI?

I. După cât știu Elsa fluidul lui Feller alină durerile, le vindecă și alungă slăbirea, vindecă re-pede și sigur reuma, boala de nervi, junghieri, dureri, influență, răceli, durere de cap, dinți și de șale, cărceții dureri de ochi, m'graenă și alte dureri cari nu sunt amintite aici. Fluidul Elsa al lui Feller are efect neîntrecut la răgușeală, gutural, dureri pe piept și gât, și a organelor respiratorii și a tuturor boalelor contrase din răceală. E veritabil numai dacă fiecare sticlă poartă numele lui FELLER. 12 sticle mici sau 6 duble ori 2 speciale costă franco 5 cor.

II. Mai aducem apoi la cunoștință că miș de cameni folosesc cu rezultat admirabil hăpurile Elsa-Rebarbara contra perturbațiilor stomacale, sgâr-ciurilor, lipsel de apetit, arsuri de rinichi, noimă, indispoziție, bizare, lipsă de scaun, dureri de ceum și alte perturbații a organelor de mistuire. 6 cutii 4 cor. Să ne păzim însă de imitații și să facem comăndele ect pe adresa

Eugen V. Feller, farmacist în Stubica
Centrala 122 (cott. Agram).

Horváth István

fabricant de instru-
mente muzicale în

Budapesta, Rákoczi-ut 51.

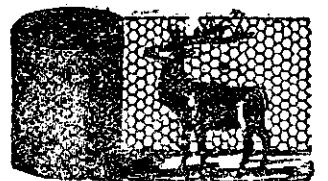
Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbale, pia-
nine, violini, flaute,
harmonice, precum și
tot-felul de instrumente
muzicale. Prețul scoalei Kulif-
lay pentru învățatul cimbalei 7 cor.
Țin în depozit piese românești pentru
cimbale. Catalog (ilustrat) de prețuri
la dorință se trimite gratis și franco

Fabricație din țară prima calitate! Stoboare de sârmă tari și trainice!

În atenția
arhitecți-
lor, agrono-
milor, pro-
prietarilor
de vii, p. vile
grădini, te-
renuri de vi-
nătoare etc.

PÉCSI HENRIK

fabrică pentru împletituri de sârmă

BUDAPESTA, VI., Aréna-ut 126 sz.
Telefon 120-89. — — — Telefon 120-89.

Trimite și instalez împletituri de sârmă pentru ma-
șini, împletituri de oscilat, stoboare pentru case și
vile, împreună cu uși și porți puternice.

!! Cele mai frumoase rețele !!

Prețuri ieftine! Prețuri ieftine!

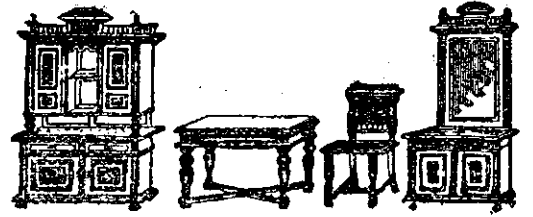
Mai furnizez: ciururi pentru cernut prund, coș-
nițe pentru nisip, burlane pentru schintei, coș-
nițe pentru nutreț, botnițe pentru boi și sto-
ruri pentru ferești de orice mărime.

:: Liste și prospecte de prețuri se trimite gratis. ::

MAGAZIN DE MOBILE

Joan Réthi

simplu artistic pentru edificii și mobile, în Sibiu — N.-szeben, Elisabetg. 20.

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de școale, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă livrare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

KLINGE ANTAL

pietor bisericesc și de icoane sfinte în Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane bisericesti.

Ține în depozit cruci mari pentru drumuri de țară și duleie.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

Este trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupesti sunt atrofați și cari în urma ușurimei din tinerețe și prin deprinderi rele și-au adâncit sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestel stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva cărui oameni să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile or secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăina aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unul astfel de medic specialist, conștiincios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va încetă existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renunțat în toată țara al Dr-ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta IV, Muzeum Körút 13. unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupesti ale boalavelor se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul luse eliberează de materiile de boală, chinurile sufletesti i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vîndcă deja de ani de zile repede și radical cu metodel lui propriu de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele siflice, boalele de țevă, bășică, nervi și șira spinării, inepaturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spalmă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămăturile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată. În cece privește cura, departarea nu este pierdută, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înălțura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fie-cărui. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începînd dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta, dela 1 Nov. IV., Muzeum-körút 13.

Motoare șvedeze pentru olei brut!

(Brevetul lui Hirsch Frank, Stockholm)

în poziție orizontală și verticală.

Mașini motorice ieftine și sigure, se pot instala oriunde.

Motoare sistem Diesel. Motoare cu gaz.

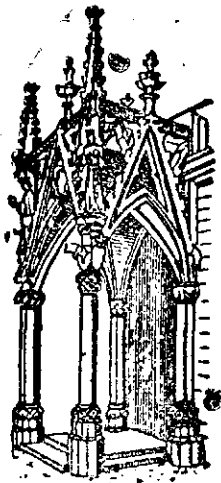
Motoare cu benzină, în cea mai bună execuție! Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat, fabricant de mașini agricole Bpest, VI., Teréz-körút 21. Cereți catalog.

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKANYI EDE — sculptor și pietrar în — SZATMÁR-NÉMETI. —

Lucrări: Sculptură și monumente, altare amvoane, grilaje, bazine, statuete, rugi, cruci, pietre pentru mormînt, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canouri, mauolee, poduri, scări balustrade, pavagii ș. a.

Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijniți pentru sămânță și sare, tocile etc.

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă prețurile cele mai convenabile.

Se fac gratuit desene, rezervându-se dreptul de proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

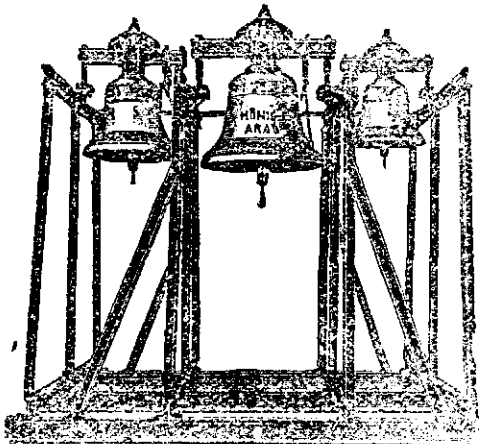
Frideric Hönig

Arad, strada Rakoczi Nr. 11-28.

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și aceluiași tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învîrți și postamente de fer, prin a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de orepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clătine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimcarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

Telefon 184.

Premiat de mai multe-ori.

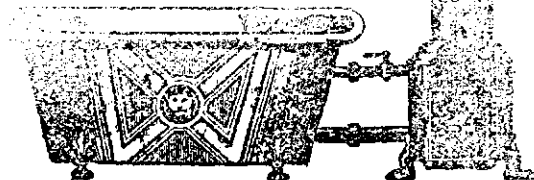
Telefon 184.

CARL PIFFL

Prima fabrică de obiecte de metal

Timișioara-Elisabetin. — Temesvár-Erzsébetváros. — Hunyadi-u. nr. 14.

Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de tinichiglerie și anume: vane de scaldat, de șezut și pentru copii, scaune pentru scaldat încălzitoare și vane

de scaldat după cel mai bun sistem (sistem propriu). Lăzi pentru lemne și pentru cărbuni și alte obiecte de metal: precum ciubere, ulcioare și căni. Catalog de prețuri la dorință gratuit.

Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tablă cu numărul casei și cu numele străzii, mărci și firme de ținc. Conduct pentru apă, aranjări pentru baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat „Temes“.

Acoperi de case și turnuri, globuri și cruci. — Ucenici se primesc cu condițiuni foarte bune.

Telefon: Sas-szálloda.

Telefon: Sas-szálloda.

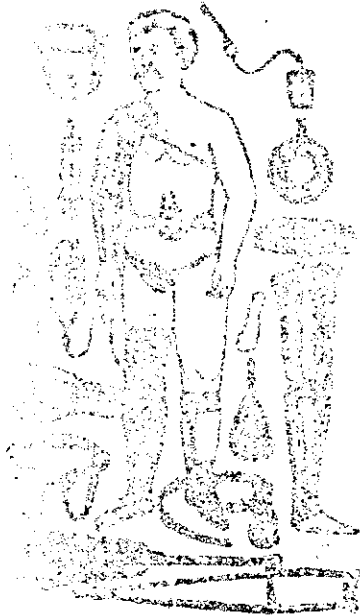
VA rog ca renumita mea prăvălie și atelierul să nu-l confundați cu altă fi. mă! —

KEPES ELEK

pregătitor de bandaje și mănșer

Oradea-mare (Nagyvárad)

— Sas-szálloda-átjáró (Passage). —

În atelierul meu pregătesc bandaje de surpătură la cazurile cele mai complicate, bandaje de pânteci, ciorapi de gumă, mașini ortopedice, — articole pentru căutarea bolnavilor și orice lucrări de branșă aceasta cu prețurile cele mai moderate, pe lângă garanță.

Cearșafuri și perini din piele de cerb, precum și alte lucrări de piele de cerb. — Primesc și curățirea mânușilor și orice reparație.

Odăi de probă separate pentru femei și bărbați. Țin în depozit tot felul de specialități (preservative) franceze,

— cari se pot căpăta cu prețurile cele mai moderate. —

La cumpărarea articolelor femeiești serviciu prin femei.

INGRIJIREA FRUMUȘETII.

Regeneratorul pentru păr (Galdys) nu se ține de plicticoasele medicamente anunțate de atâtea ori, cu toate că pe terenul acesta își reclamă primul loc, fiind cel mai bun dintre mijloacele pentru păr. Cu folosirea lui au ajuns la rezultate miraculoase. Femei și artiste din lumea mare prin scrisori de recunoștință dau expresia cea mai măgulitoare preparatului despre mulțămirea lor.

Regulatorul »Galdys« întinerește în scurtă vreme părul încăruntit și îi redă culoarea și strălucirea originală tinereții.

O sticlă 2 cor. 40 fil.

Medicamentul pentru creșterea părului »Galdys« e mijloc sigur contra căderii părului și a boalelor de cap. Promovează în mod miraculos creșterea și întărirea părului iar părul căzut îl înlocuiește bogat. Impedecă fracturarea părului. Cu un cuvânt întărește rădăcina, ca udatul florile. — O sticlă 3 coroane.

Tovarășul acestuia e spirtul pentru cap »Galdys«, care impedecă formarea mătreții și jupoierea pielii. — Prețul 2 coroane.

Le pregătește farmacia la »Impăratul Roman« alui

VIG BÉLA, BUDAPEST II. Fő-utca 54.

Prima atelier ardelean aranjat pe patere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrica de pietri monumentale.

HERSTENBREIN TAMÁS OS TARSA sculptor și meșteru pieters.

Atelierul central al magazinei: **Kolozsvár, Dézsa-utca 21.**

Magazin de pietri monumentale, fabricate propriu din: marmoră, labrador, granit, alcait etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Biroul Central:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

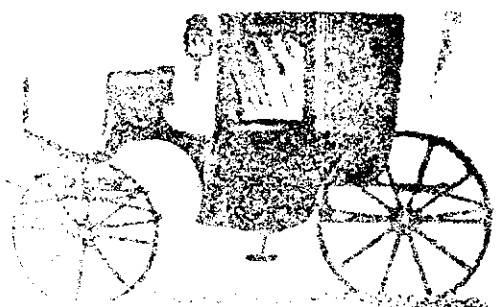
Filiale: Déva, Nagyvárad.

MAJOROS JÓZSEF

— fabricant de trăsuri —

Lugoș, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent de trăsuri noi și — prefăcute. —

Reparații și orice lucrări din ramul acesta se efectuează repede și prompt.

Lucru bun, serviciu solid și conștiințios

Grădini și Parcuri

transformează și planuiește:

Nagy Sándor, Arad,

Illés-utca No. 66.

Cultivarea proprie a pomilor de lux și a tufelor de ornament.

IGNA DEMIAN

coloratură de baie, curățitorie chimică, și mașină cu aburi de spălat rufe albe în

UJ-SZENT-ANNA.

Colorez (văpsesc) și curăț chimic: tofelul de vestminte bărbătești, femeiești și copilărești, pardesii și paltoane, în întregime fără nici o desfacere, stofe pentru mobile, perdele, dantele, broderii, mănși, borangi-curii etc. În rufăria mea, ajustată bogat, se spală curat ca zăpada, fără materii mistuitoare, în deosebi gulere și mănșete, cămăși bărbătești, etc., cari prin mașinile mele de calcat ajung la un luciu încât nu se pot deosebi de cele mai noi. — Comandele cu posta se expediază punctual și cu acuratețe.

Filiala în Arad, la

Iosif Ștefan, pe piața Tököly.

(În casa bisericii române).

Piese muzicale de Tib. Brediceanu

Doine și cântece.

(Voce și piano).

CAIETUL I.

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puiul cucului.
Bădișor depărțișor.
Spune mândr' adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

CAIETUL II.

Știi tu bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit, ca mine, nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiducesc.
Trageți voi boi!
Cine n'are dor pe vale.

Jocuri românești.

(Piano solo).

CAIETUL I.

Lugojana.
Măzărica.
Ardeleana (ca'n Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brău I.
Hora.
Ardeleana (ca'n Bănat) II.

CAIETUL II.

Ardeleana (ca'n Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Țarina.
Învârtita I.
De doi.
Ardeleana III.
Brău II.

CAIETUL III.

Brău III.
Hațegana.
Ardeleana (ca'n Banat) IV.
Învârtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca'n Banat) V.
Brău IV.

Prețul unui caiet: cor. 4.— (fr. 5.—)

Preludiu și Hora din »Serata etnografică«,
pentru piano, ediția II.

Rândunica, vals, pentru piano, ediția II.

Vioarele, vals, pentru piano, ed. II.

Nou! — Aurora, vals pentru piano. — Nou!

Prețul à cor. 2.— (fr. 2.50).

De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general la:

Librăria Arhidiecezană în Sibiu. (Nagyszeben)

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu—Nagyszeben—Hermanstadt
Erzsébet-u. No 56 (casa proprie).

— Execută toffelul de icoane artistice. —

Platinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. Picturi renumite în oleu în toată mărimea, după orice fotografie mică. Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimii este primul. — Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios. —

Prețuri moderate.

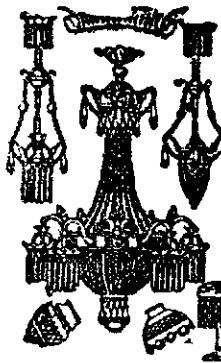
Cu deslușiri servesc.

Hunvald Gyula

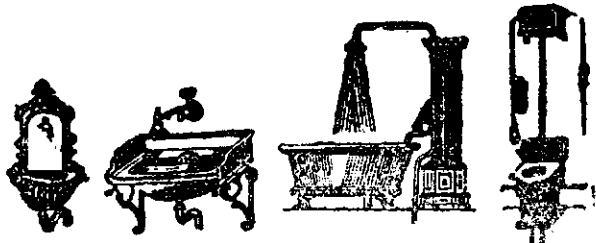
magazin de porțelanărie, articole de argint de china și lampe.

Kolozsvár, Kossuth Lajos-u. Nr. 3 (casa proprie).

ecomandă în atenția on. public din localitate și provincie — magazinul său nou oasrtat cu articole de sticlărie, porcelan, argint de china și lampe unde se găsesc obiecte de bucatărie și sufragerie dela cele mai simple până la cele mai lusoase, din argint de china, apoi lampe de tavan pentru saloane și sufragerii pe lângă prețuri moderate. Lucrări de edificație se efectuează cu acuratețe. Serviciu culant și foarte punctual.

Apa-ducte.

Cei ce doresc apă ducte ieftine să se adreseze la antepriza lui **Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.** cunoscut atât în Budapesta cum și întreaga țara. Telefon Nr. 779.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apă ducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi și școale. — Specialist în sondaaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.

Mautner R.

M-au sosit și rin o cumpărare favorabilă articlii de iefținătate senzațională pe cari le vând cu prețuri nemai pomenit de ieftine și anume: barcheturi fine, stofe, voaluri, delinuri, saphire engleze, chifon, pânze, canavaț, măsai și covoare pe pat. Linuri engleze pentru costume, stofe engleze bărbătești cu jumătate prețul, covoare și alți articlii în bransa aceasta. Pânze veritabile de Rumburg pe jumătate preț. —

Pavălia este deschisă dimineața dela 7—12, d. a. dela 2—7^{1/2}

Bazarul ieftin alui MAUTNER R. Arad, STRADA HUNYAD 15.

STEFAN SLADECK IUN. FABRICĂ DE MOBILE VÎRSET

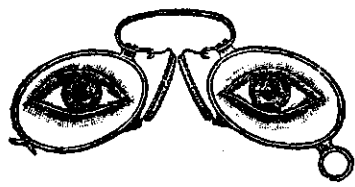
strada Kudritzner No.44-46

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate. —

Mare depozit de plane excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. —

Karl G. Sadler clasornicar
giuva ergiu
și optic în
Bestercze, Spital-gasse 23.
(lângă „Hotel Sahling“).

Mare magazin de:

clasornice de buzunar

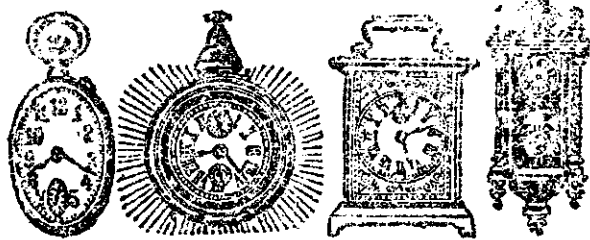
din aur argint și din nickel.

Oroloage de părete, deșteptătoare și cu pendul.

Articli de aur și argint.

Articlii optiei și
ochelari de
— Ratenow. —

Reparările a tot-felul
de articli în branșa
aceasta se efectuează
cu conștiințozitate și
cu prețuri moderate.

Fondat în anul 1882.

Telefon No. 688.

BRUCKNER LIPOT

tapețier, decorator și fabrică de mobile în

ARAD,

Andrássy-tér, tér palatul Neumann.
(Lângă cofetăria Matzky).

Recomandă mobilele sale propriu pregă-
tite, solide și de o execuție elegantă. *

Pentru camere de dormit dela 190 florini.

**NEUSCHLOSZ
BUTOR**

Sufragerie (prinzitor),
dela 140 florini.

Garnituri de salon,
dela 95 florini.

Prețuri de cumpărare
:: convenabile. ::

Se vind exclusiv **MOBILE**
din lemn tare și vestit
NEUSCHLOSZ.

Furnisorul asociației
căilor ferate ungare.

Atelier de I-u rang.

Atelier Häusler, Bistrița—Bestercze.

Atelierul Häusler

existent de 25 de ani, aranjat de nou, în stilul cel
mai modern, se recomandă onoratului public pentru

Lucrări artistice în fotografie de portret.

Inmăriri fotografice până la mărime
naturală precum și portrețete în ulei.

Pastel acvarelle, cadouri de Crăciun și

Anul-nou, executate după orice fotografii.

Prețuri moderate.

Chipuri durabile.

Decorat la mai multe expoziții.

Comenzile pentru Crăciun să se facă
inclusive până în 20 Decembrie.

Specialist în fotografierea copiilor.

Grupuri mari în tablouri.

Prăvălie Nouă!

**MARE MA-ICOANE ȘI CADRE PENTRU
GAZIN DE: ICOANE ȘI CADRE ICOANE.**

Unicul specialist în cadrare de icoane.

Arad, Strada Salacz Gyula No. 3.

În atelierul propriu efectuează cu punctualitate
încadrarea icoanelor. Primesc pe lângă prețurile cele
mai moderate tot-felul de lucrări în branșa aceasta.

Lucrările de sticlărie le execută prompt.

Rugând binevoitorul sprijin sunt

Cu stimă: **Freimann József.**

Prăvălie Nouă!

Atențiune!

SINGURUL INSTITUT DE ASIGURARE

:: ARDELEAN ::

TRANSYLVANIA

Str. Cisnădiei 5. **SIBIU.** Str. Cisnădiei 5.

Recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile,
etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai ief-
tine și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr. cat.
dela așezămintele confesionale cu avantajii deose-
bite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plăți
simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre
(copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe
spese de înmormântare, mai departe asigurări de
accidente corporale, contra infracției (furt prin
spargere) și asigurări de pagube la apaducte.

Prospecte în combinațiunile cele mai va-
riate se trimit și se dau gratuit, ori-ce informații în
biourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la
toate agentu-ile.

Persoane versate în achiziții, cari au legături
bune, se primesc în serviciul institutului în condiții
foarte favorabile.

Atențiune!

Prăvălie nouă în Arad.

La 1 Noiembrie am deschis pe Piața Andrássy-tér
No 20, lângă Hotelul Central (Központi Szálloda) o

prăvălie de bijuterii și ceasornice.

Magazin bogat în nestemate la bijuterii de
aur și argint și la obiecte de argint veritabile de China,
astfel, că pot satisface pe deplin și cerințelor celor mai delicate.

În atelierul meu de reparație se execută foarte artistic
tot-felul de obiecte în această branșă, clasornice și se reparaază
și transformează bijuterii etc.

Principiul meu ca negățător și industriaș e: **Promptitu-
dine, iefinătate și încredere.**

Sperez că mi se va da ocaziune, ca atât în privința pre-
țurilor cât și a execuției de obiecte să conveng on public.

Cu deosebită stimă:

Fellner Samu,
clasornicar și bijutier.

Piața Andrássy 20.

Lângă Hotel Central.